

Oulaisten kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2025 ja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029

Dokumentin sisältö

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

OSA I PÄÄTTYNEEN VALTUUSTOKAUDEN 2021-2025 ARVIOINTI

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

OSA II ALKANEEN VALTUUSTOKAUDEN 2026-2029

HYVINVOINTISUUNNITELMA

2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

3 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Oulaisten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

Tämä kertomus ja suunnitelma on laadittu Oulaisten kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) -työryhmän toimesta yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Kertomusosio ja indikaattorit kertovat eri ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta 2021-2025. Asiakirjan lopussa oleva hyvinvointisuunnitelmaa kuvaava taulukko on laadittu oulaistelaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuosille 2025-2029.

Kertomusta on käsitelty vanhusneuvostossa, vammaisneuvostossa sekä nuorisovaltuustossa. Kaupungin johtoryhmä on osallistunut kertomuksen ja suunnitelman valmisteluun.

Kaupunginhallituksen nimeämään HYTE-työryhmään ovat kuuluneet vuosina 2021-2025 Sirpa Järvelä, Ari Sarpola, Kyösti Rajaniemi, Ossi Laakso, Riikka Moilanen (pj), Päivi Keisanen (pj), Kaija Sepponen, Sari Vierimaa, Henna Nabb, Emma Matikainen (Nuva), Jyri Hämäläinen ja Sanna Mäyrä (sihteeri).

Tietoa kertomukseen on kerätty asiantuntijatyöryhmien kokoontumisissa ja kirjoittamiseen ovat osallistuneet hyvinvointijohtaja Sanna Mäyrä, liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori Jyri Hämäläinen, sivistysjohtaja Ari Sarpola, työllisyyspäällikkö Sari Vierimaa, työryhmän jäsen Kaija Sepponen ja talousjohtaja Sari Myllykoski-Hanhela.

OSA I PÄÄTTYNEEN VALTUUSTOKAUDEN 2021-2025 ARVIOINTI

Hyvinvointikertomus on tiivis, eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhdessä laatima katsaus kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin.

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista. Hyvinvointikertomus ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Työn alkuvaiheessa kartoitetaan kunnan hyvinvointipolitiikan tilanne: tavoitteet, painoalueet ja toimenpiteet. Lisäksi koostetaan myös kunnan toimintaa ohjaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat. Näin tunnistetaan myös alueet, joihin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Hyvinvointikertomuksessa tunnistettujen tavoitteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden tulisi ohjata kunnan hyvinvointityötä. Hyvinvointikertomus tuottaa myös seurantatietoa ohjelmien ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista eli hyvinvointipolitiikan onnistumisesta.

Kuntalain 1 :n mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (410/2015). Hyvinvointikertomuksen tekeminen toimii kunnan tärkeän tehtävän eli kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen perustana. Kertomus tuo esiin kuntalaisten hyvinvointitarpeita sekä arvioi toteutunutta toimintaa, hyvinvointipolitiikkaa sekä kunnan voimavarojen ja tarpeiden välistä suhdetta. Kertomus toimii valmistelijoiden työvälineenä hyvinvointitiedon kokoamisessa, raportoinnissa ja seurannassa sekä resursoinnin suunnittelussa. **Hyvinvoinnin edistämistyö on yksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä, joka edellyttää eri hallinnonalojen sisäistä yhteistyötä, yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa sekä yhteistyötä paikallisten ja alueellisen yhteistyökumppaneiden kanssa.** Tämän tehtävän tukemiseksi sekä kuntien ja maakunnan elinvoiman vahvistamiseksi uudistettiin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus vuosille 2019-2025. Sopimus tukee kuntien strategisen tason ihmislähtöistä hyvinvointijohtamista ja yhteiskehittämistä sekä rakenteiden uudistamista. Oulainen allekirjoitti muiden kuntien kanssa hyvinvointisopimuksen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumissa Ylivieskassa 31.10.2019. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksessa osaaminen ja koulutus nostetaan keskeiseksi hyvinvoinnin tekijäksi.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 :n mukaan muun muassa arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja kunnan asettamien tavoitteiden toteutumiseen kunnassa.

Tämä hyvinvointikertomus on nyt ensimmäinen, joka hyväksytään Oulaisissa. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan kerran valtuustokaudessa ja vuosiraporteissa tarkastellaan vuosittain valtuustokaudelle kirjattuja tavoitteita ja niiden toteutumista. Vuosiraportin muotona on Oulaisissa käytetty kuntakorttia vuosina 2021-2023 ja vuonna 2024 tehtiin laajempi kirjallinen raportti luottamushenkilöiden toiveesta. Vuosittaiset raportit ovat tämän hyvinvointikertomuksen liitteenä. Vuonna 2021 hyväksytty hyvinvointisuunnitelmataulukko vuosille 2021-2025 on tämän kertomuksen liitteenä.

Suunnitelmaosiossa asetettiin tavoitteita eri ikäisille oulaistelaisille. Vuosiin 2021-2025 kohdistui isoja yhteiskunnallisia muutoksia. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueet käynnistivät toimintansa ja osa Oulaisten kaupungin asettamista hyvinvointitavoitteista siirtyi toteutettavaksi hyvinvointialueiden toimesta. Tässä kertomuksessa ei arvioida selkeästi hyvinvointialueelle

siirtyneitä tavoitteita. Oulaisissa ruoka- ja siivouspalveluista huolehti vuoden 2023 alusta PPE-Köökki. Lisäksi suunnitelmavuosille osui koronasuluista palautuminen, hankalat kaupungin talousvuodet sekä organisaatiomuutos, jossa sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakautui kahdeksi eri lautakunnaksi, sivistyslautakunnaksi sekä hyvinvointilautakunnaksi. Joulukuussa 2023 perustettiin hyvinvointijohtajan virka ja vuoden 2024 alusta liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin virka. Hyvinvointipalvelut siirtyivät keväällä 2024 yhteisiin tiloihin Enkovaaralle ja rakennuksen 1. kerrokseen siirrettiin myös nuorisotilat. Vuoden 2025 alusta liikuntapaikkojen hoito siirrettiin teknisiltä palveluilta hyvinvointipalveluille.

LAPSET JA LAPSIPERHEET

Lasten ja lapsiperheiden osalta asetetut tavoitteet toteutuivat keskinkertaisesti. Syntyvyys on Oulaisissa pysynyt 50-60 välillä. Vuonna 2024 oulaistelaisia syntyi 59. Lapset puheeksi-menetelmä on käytössä varhaiskasvatuksessa, mutta kouluissa menetelmä todettiin liian työlääksi. Ruokakasvatusviikko jäi järjestämättä isojen muutosten takia. Harrastamisen Suomen malli käynnistyi myös Oulaisissa vuonna 2021 ja toimintaa on tarjolla kaikille 1-9-luokan oppilaille välittömästi koulupäivän jälkeen. HSM-kerhotoiminta on näkynytkin lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn vastauksissa, kun kysytään harrastamisaktiivisuutta; aktiivisuus on lisääntynyt. Hyvinvointialueuudistuksen myötä perhekeskustoiminta lamaantui, mutta vuonna 2024 toimintaa on käynnistetty hitaasti yhdessä kaupungin, seurakunnan, järjestöjen ja Pohteen kanssa. Ennakkovaikutusten arviointia ei yleisesti Oulaisissa otettu käyttöön, mutta kouluverkkotyöskentelyssä lapsia ja perheitä kuultiin ja lapsivaikutusten arvioinnit toteutettiin. Uusi päiväkotikiireenmutka otettiin käyttöön vuonna 2024 ja Piipsjärven koulu lakkautettiin samana syksynä. Vuonna 2023 ja 2024 toteutettiin Minun Arkeni ja Elämäni-kyselyt Oulaisissa. Vastanneet kuvaavat tarvitsensa eniten muutosta rahan riittävyydessä, muissa ihmissuhteissa ja kehon terveydessä. Perheitä on tuettu lisäksi esimerkiksi parisuhdeilloilla, jotka on järjestetty yhteistyössä Oulaisten kaupungin ja seurakunnan kanssa.

Oulaisissa on hyväksytty lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelma ja sitä on toteutettu olemassa olevilla määrärahoilla. Leiritoiminnan osalta haasteita on ollut vakituisen leiripaikan puuttuminen, mutta päiväleiritoiminta on ollut suosittua ja siihen on saatu Avin hankerahoitusta. Move-tulokset vaihtelevat runsaasti vuosittain, mutta yleisesti voidaan todeta, että lasten ja nuorten kestävyyskunto on Oulaisissakin heikentynyt.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Nuorten ja nuorten aikuisten osalta hyvinvointitavoitteet toteutuivat hyvin. Työllisyyspalvelukeskus Portti avatiin vuonna 2021 ja saman katon alta löytyy työllistymistä edistäviä kasvokkain tapahtuvia palveluita kaikenikäisille yli 18-vuotiaille. Jelpiverkko siirtyi myös Porttiin tukemaan nuorten hyvinvointia. Nuorille on ollut Portissa tarjolla erilaisia työllistymiseen ja koulutukseen liittyviä infoja, mätsejä ja tapahtumia yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa.

Harrasteakatemiatoiminta käynnistyi Oulaisissa, mutta toimintaa ei saatu sisällytettyä koulupäivään, vaan toiminta jäi koulunjälkeiseksi toiminnaksi. Toimintaan osallistuminen jäi vaisuksi Jedun osalta. Koulunuorisotoiminta käynnistyi Oulaisten yläkoululla ja toiminta on saanut hyvää palautetta. Oulaisiin avatiin yksityinen padelhalli ja uusi monitoimihalli kirjattiin kaupungin investointisuunnitelmaan vuonna 2024. Monialainen Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto eriytettiin hyte-toimikunnan tehtävistä ja hyvinvointilautakunta nimesi uuden ryhmän, jonka vetovastuussa on nuorisohjaaja. Ryhmä on valmistellut lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2025-2029, joka on tämän kertomuksen liitteenä.

Vuonna 2024 toteutetun ZekkiPro-kyselyn tuloksista voidaan todeta, että oulaistelaiset 14-17-vuotiaat nuoret olivat eri elämän osa-alueita mittaavissa indikaattoreissa kolmea kohtaa lukuunottamatta Pohteen alueen kuntien keskiarvon alapuolella. Nuoremmissa ikäryhmissä tulokset olivat Pohteen keskiarvoa.

Nuorisotyöttömyys lähti laskuun kuntakokeilun käynnistymisen myötä ja on pysynyt varsin maltillisella tasolla aina vuoteen 2024 saakka, jolloin se on lähtenyt hienoiseen nousuun.

Kaupungin kesätyöt siirtyivät työllisyyspalveluiden alle vuonna 2023. Kesätyötä kaupungin eri yksiköissä on vuosittain tarjolla n. 40 nuorelle. Kesätyöseteleitä yrityksille on 35 nuoren työllistämiseksi. Viimeisen kahden vuoden aikana kesätyöseteleitä on jäänyt käyttämättä, joten vuonna 2025 on uutena kokeiluna on tuotu rinnalle kesäyrittäjyysseteli, jolla kaupunki tukee nuorta, joka työllistää itsensä 4H- yrittäjänä. Nuoret ja nuoret aikuiset voivat osallistua kaikkiin Portissa tarjolla oleviin työllistymistä edistäviin infoihin ja valmennuksiin. Kouluterveyskyselyn vastausten kehittymistä on arvioitu tämän kertomuksen indikaattoriosuudessa. Nuorisovaltuustotoiminta on hiljentynyt kertomusvuosina osallistujien sitoutumattomuuden takia. Lasten ja nuorten väheneminen alueellisesti on vaikuttanut myös Oulaisten koulutustarjontaan ja Jedulla on käynnistynyt vuonna 2024 suunnitelmat koulutuksen vähentämisestä Oulaisissa.

TYÖIKÄISET

Työikäisten osalta tavoitteet oman hyvinvoinnin lisäämisestä, työllisyyden kohentumisesta ja liikunta- ja kulttuuripalveluiden kehittymisestä ovat toteutuneet keskimukaisesti. Kirjastosta löytyvä digitukipiste on työikäisten kuntalaisten käytössä.

Työllisyyspalvelukeskus Portin toiminta käynnistyi ja on nyt vakiinnuttanut toimintansa. Saman katon alta saavat työikäiset kuntalaiset työllistymistä tukevaa palvelua, ohjausta ja valmennusta. Kuntakokeilu toi heikommassa työmarkkinatilanteessa oleville työnhakijoille kasvokkain-palvelua omalle paikkakunnalle. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025.

Työllisyysalueen valmistelutyö aloitettiin vuonna 2023 ja kuntien muodostamien yhteistoiminta-alueiden tuli ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle, miten palvelut aiotaan jatkossa järjestää.

Työllisyysalueita muodostui yhteensä 45 ja Oulainen kuuluu Raahan työllisyysalueeseen.

Oulaisissa sijaitsee kiinteä palvelupiste, jonka pohjat ja toiminta on luotu jo kuntakokeilun aikana. Omasta kunnasta löytyneet työllisyyspalvelut ja palkkatuella työllistäminen niin yrityksiin kuin kunnan omiin yksiköihin laski pitkäaikaistyöttömien määrää parhaimmillaan 75 prosenttia. Vuonna 2024 ennakoitiin tulevia muutoksia ja työllisyyspalvelut kehitti kunnalle oman rekrylisän, jonka avulla kaupunki tukee yritystä työttömän työnhakijan palkkaamiseksi. Rekrylisä on todettu tehokkaaksi työllistämisen tueksi. Yhdeksän kymmenestä työttömästä on saanut tuen päätteeksi toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen. Oulaisissa käynnissä oleva työllisyysuhanke tukee omalla toiminnallaan työllisyyspalveluita edistäen työikäisten työllistymistä ja kehittämällä yritysyhteistyötä. Elintapaneuvonta siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden hoidettavaksi ja liikuntaneuvontaa tehdään pienimuotoisesti yhteistyössä Pohteen kanssa. Uusi Nuha-Pokelan talvipyöräilyreitti avattiin 2022.

Väinölänrannan tapahtumapuiston rakentaminen käynnistettiin 2024 ja se saatetaan valmiiksi kesällä 2025. Uimahalli Lähteen vesiliikuntaryhmät ovat suosittuja työikäisten keskuudessa.

Jokihelmen opisto tarjoaa laadukasta kurssitoimintaa kuntalaisille. Oulaisten kaupungin tapahtumatuotanto yhdessä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa on laajaa, laadukasta ja helposti saavutettavaa. Oulaisissa on kolme yksityistä kuntosalia, yksityinen padelhalli sekä kaksi kaupungin omaa kuntosalia. Oulaisissa on liikuntapaikkoja (Lipas.fi) 136 kpl, joten liikuntapaikkojen määrä / kuntalainen on kiitettävällä tasolla. Liikuntapaikkoja ylläpidetään kaupungin toimesta laajasti, esimerkiksi hiihtolatuja ja luistelukenttiä hoitamalla.

Suunnitelmavuosina valmistui Ouluntien pururadan ja Metsolan kuntopolun perusrakennukset.

Talviuintipaikka valmistui Piipsjärven venerantaan Pyhäjokiseudun Ladun toimesta jouluna 2024.

Honkamajan alueen kehittämissuunnitelma laadittiin, mutta toteutus jäi heikoksi haastavan taloustilanteen takia. Järjestöjä ja urheiluseuroja tiedotetaan kahdesti vuodessa järjestettävien järjestöiltojen muodossa. Hyvinvointipalvelut tarjoavat myös hankeneuvontaa kaikille sitä tarvitseville.

Vuonna 2024 kaikille täysi-ikäiselle järjestetyn MAE-kyselyn (Minun arkeni ja elämäni) tuloksissa eniten kuntalaisten huolta aiheuttivat taloustilanne, muut ihmissuhteet, kehon terveys ja avun saanti silloin kun sitä tarvitsee.

IKÄIHMISET

Ikäihmisten osalta tavoitteet onnistuivat hyvin. Ikäihmisten hyvinvointia tukevilla hankkeilla saatiin resursseja liikuntaryhmien käynnistämiseen, vertaisohjaajien aktivointiin, lajikokeiluihin sekä liikuntaneuvonnan käynnistämiseen. Vuonna 2024 jaettiin siivous- ja aurauseteleitä ensimmäistä kertaa ikäihmisille ja näin tuettiin kotona asumista. Olotilan toiminta Bergströmin talossa käynnistyi vuonna 2021 vapaaehtoisten voimin. Olotilan toimintaa on kehitetty käyttäjien toiveita kuunnellen. Toiminta tavoittaa matalalla kynnyksellä helposti saavutettavasti suuren joukon ikäihmisiä monta kertaa viikossa. Ikäihmiset huomioidaan uimahallissa, kaikki yli 80-vuotiaat pääsevät ilmaiseksi uimahalliin. Lisäksi aukioloajat, vesiliikuntaryhmät ja uimapassi palvelevat laajasti paikkakunnan ikäihmisiä. Oulaisiin valmistui yhteisöllisen asumisen Senioritalo, 10 asunnon yksikkö. Kirjastosta on saatavilla digitukea erilaisiin digihaasteisiin. Oulaisissa toimii aktiivisia järjestöjä ikääntyville. Järjestöjen vapaaehtoiset aktivoivat jäseniään sekä tukevat eri muodoin myös Pohteen toimintaa. Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat aktiivisia ja molemmat järjestävät tapahtumia sekä toimivat asiantuntijaelimenä.

Ikäihmisten hyvinvointia lisää asuinpaikan turvallisuus ja lähiluonto. Pienellä paikkakunnalla sosiaaliset suhteet ovat voimavaratekijä. Paikkakunnan kokoon nähden on paljon ikäihmisille sopivaa kulttuuritarjontaa ja Kaikukortti madaltaa niihin osallistumista. Lisääntynyt ohjattu liikuntatarjonta, hankkeet ja paikkakunnan olosuhteet näkyvät kaatumistapaturmien määrän laskuna.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Oulaisten hyvinvointisuunnitelmataulukkoon kirjattiin tavoitteita myös yleisesti kaikkien ikäryhmien osalta. Työllisyystavoitteiden osalta Portin toiminnan käynnistäminen vastasi näihin tavoitteisiin. Työllistämisen edistämisen hanke saatiin käynnistettyä Oulaisissa. Kuntakokeilusta saadut hyvät tulokset ja toimintamallit sekä työllisyyspalveluiden aktiivinen kehittäminen mahdollistivat vakituisen palvelupisteen jatkumisen paikkakunnalla. Hyvä yhteistyö Kelan kanssa on tuonut Porttiin kaikenikäisiä asiakkaita ja etäasiointi toimii Oulaisissa esimerkillisesti ja on tuonut kävijöitä yli kuntarajojen. Kotoutuja-asiakkaat ovat saaneet Portista laajasti neuvontaa ja ohjausta kaikissa elämäntilanteissaan. Oulaisten kaupungissa ei saatu käynnistettyä ennakkovaikutusten arviointia päätösten ja henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä ei koulutettu.

HYTE- kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Vuoden 2024 tilinpäätökseen on lisätty hytekerrointaulukko, jota seurataan jatkossa vuosittain talousarvion toteutumana yhteydessä. Alla taulukot hytekertoimen luvuista vuosilta 2022-2024.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339	Oulainen	yhteensä	61	61	76
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338			60	49	37

HYTE-kerroin, 1 000 euroa [Info 5355](#)

Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Oulainen	yhteensä	121,3	108,8	122,1

Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on 67.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

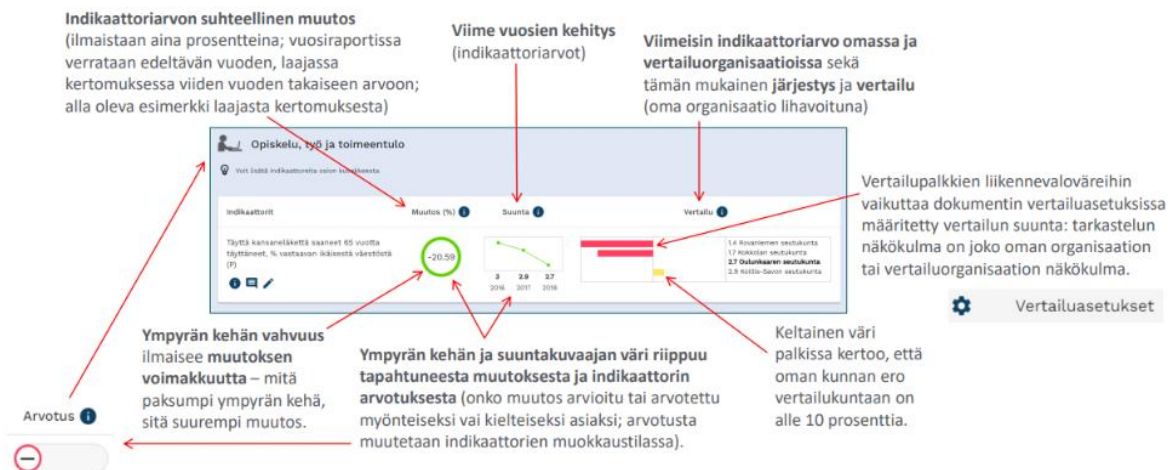
Hyvinvointikertomukseen valitaan erilaisia indikaattoreita, jotka kuvaavat Oulaisten kaupungin hyvinvoinnin tilaa ja joita tarkastelemalla asetetaan tavoitteita toiminnan kehittämiseksi.

Indikaattoreilla tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi. Valitut indikaattorit otetaan huomioon kunnan eri hallintokuntien talousarvioissa.

Tässä kertomuksessa lapsiin ja lapsiperheisiin kuuluvat 0-13-vuotiaat (alakouluikäisiin asti) sekä nuoriin ja nuoriin aikuisiin kuuluvat 14-29-vuotiaat. Työikäisiä ovat 18-64-vuotiaat ja ikäihmiset ovat yli 64-vuotiaita.

Indikaattoritiedon lisäksi kunnan terveydenedistämisasiäisyyttä voidaan tarkastella valtakunnallisen TEAviisarin avulla.

Indikaattoritiedon tulkinta

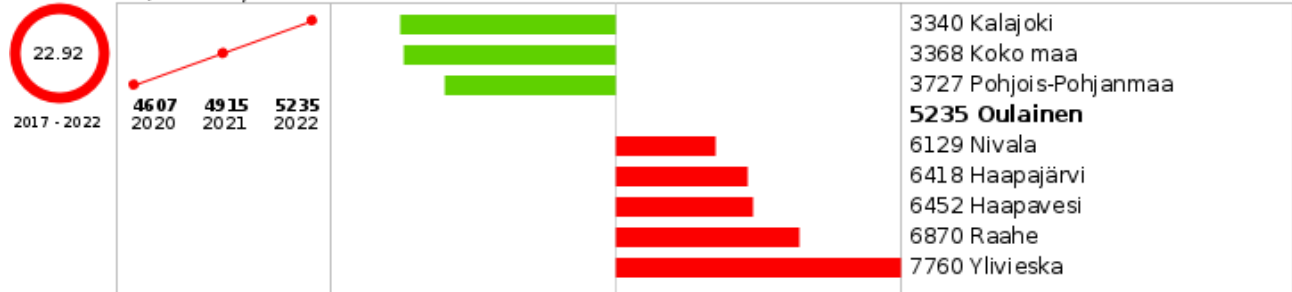

TALOUS JA ELINVOIMA

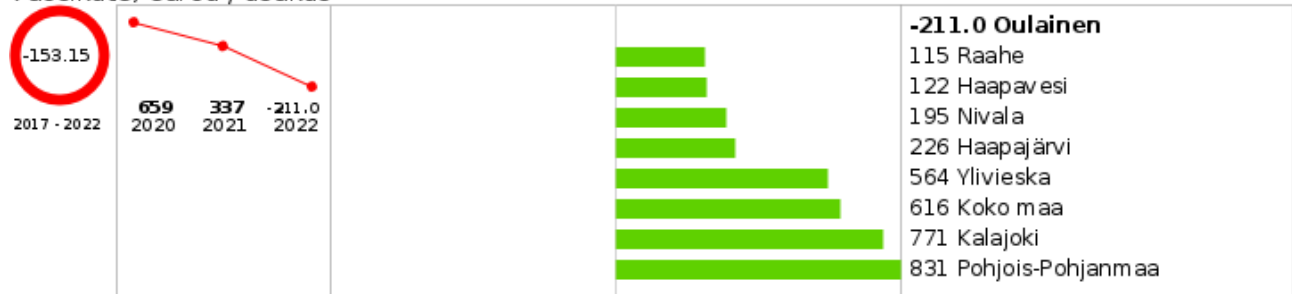
Talous

Tulot

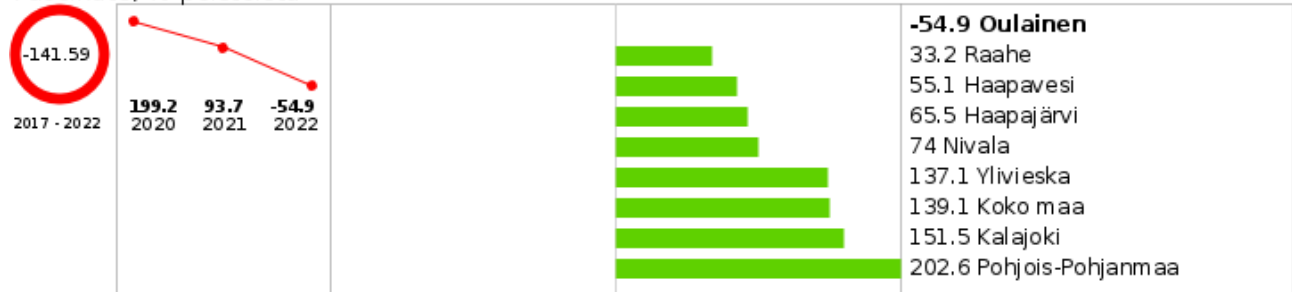
Lainakanta, euroa / asukas

Vuosikate, euroa / asukas

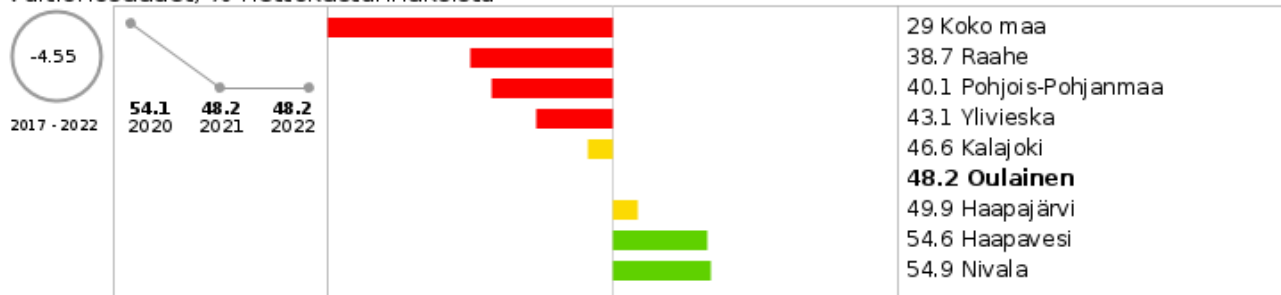
Vuosikate, % poistoista

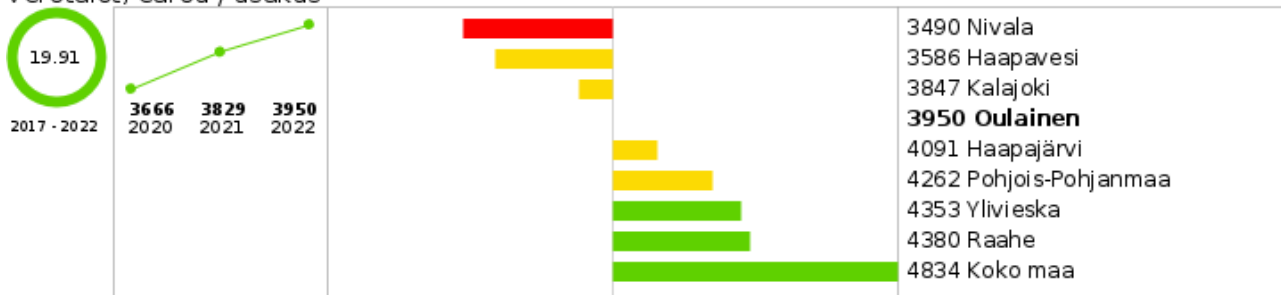
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

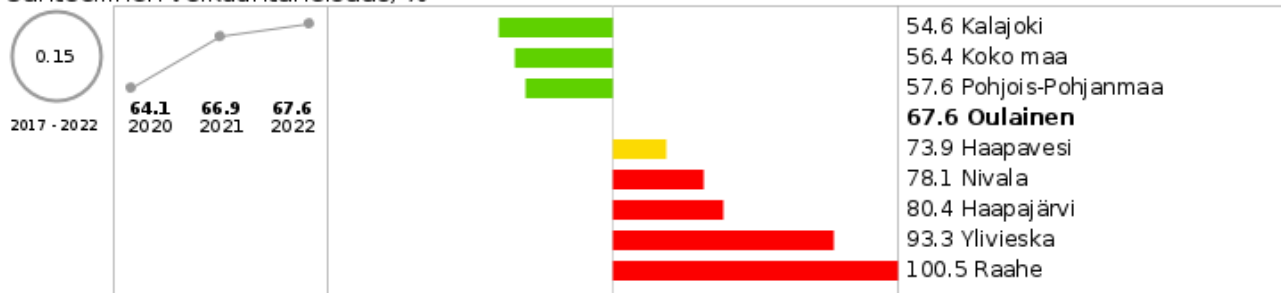
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Verotulot, euroa / asukas

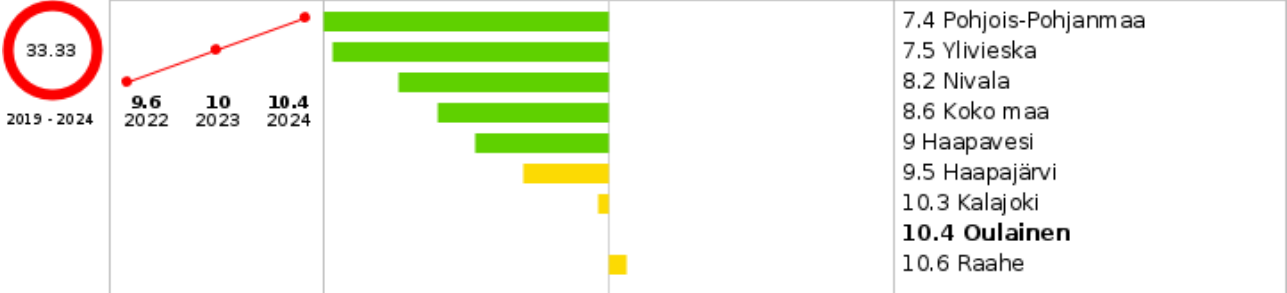
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Elinvoima

Väestö

75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

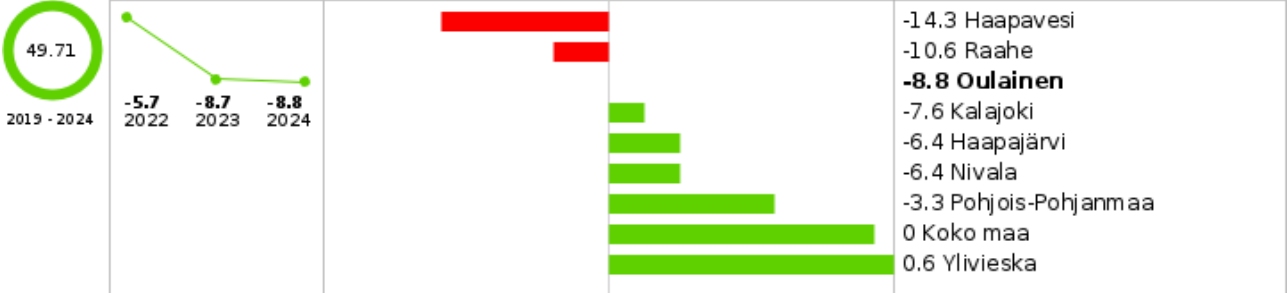
65 - 74-vuotiaat, % väestöstä

85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

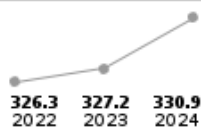
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Koulutustasomittain

2019 - 2024

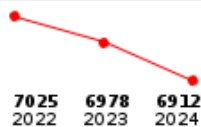

310.1 Haapavesi
313 Haapajärvi
326.2 Nivala
329.7 Kalajoki
330.9 Oulainen
331.6 Raahе
367.4 Ylivieska
398.9 Koko maa
402.8 Pohjois-Pohjanmaa

Väestö 31.12.

2019 - 2024

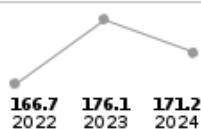

6365 Haapavesi
6492 Haapajärvi
6912 Oulainen
10378 Nivala
12271 Kalajoki
15406 Ylivieska
23571 Raahе
418331 Pohjois-Pohjanmaa
5635971 Koko maa

Elatussuhde

2019 - 2024

132.6 Koko maa
140.9 Ylivieska
142.8 Pohjois-Pohjanmaa
153.2 Kalajoki
158.7 Nivala
163 Haapavesi
167.1 Haapajärvi
171.2 Oulainen
171.2 Raahе

Syntyneiden enemmitys

2019 - 2024

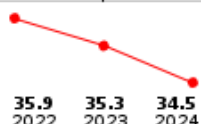

-14547.0 Koko maa
-235.0 Pohjois-Pohjanmaa
-127.0 Raahе
-50.0 Kalajoki
-36.0 Haapavesi
-33.0 Oulainen
-31.0 Nivala
-26.0 Haapajärvi
14 Ylivieska

Lapsiperheet, % perheistä

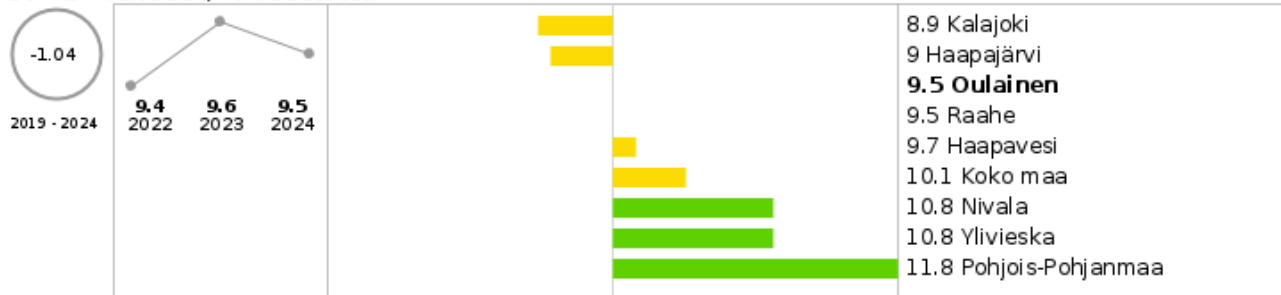

2019 - 2024

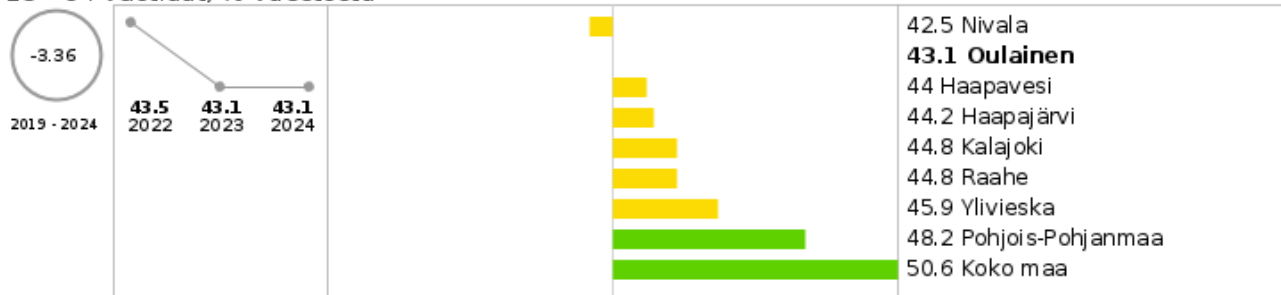

33.9 Haapajärvi
34.5 Oulainen
34.9 Raahе
36.3 Kalajoki
37.2 Koko maa
38.3 Haapavesi
39.3 Pohjois-Pohjanmaa
41.3 Nivala
41.3 Ylivieska

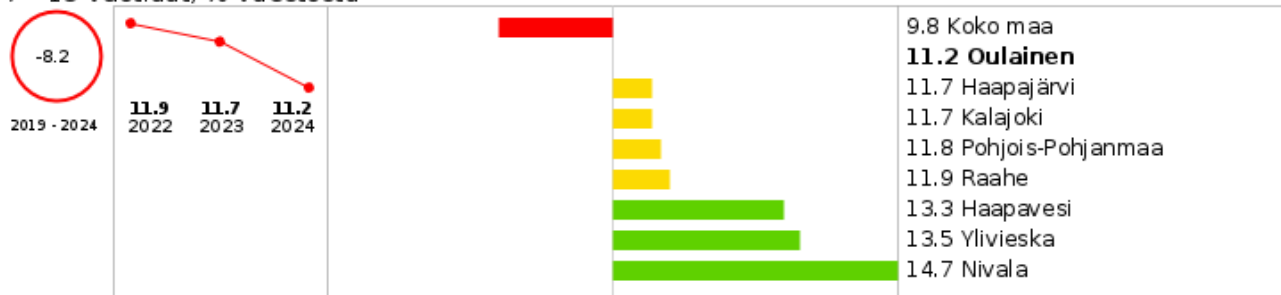
16 - 24-vuotiaat, % väestöstä

25 - 64-vuotiaat, % väestöstä

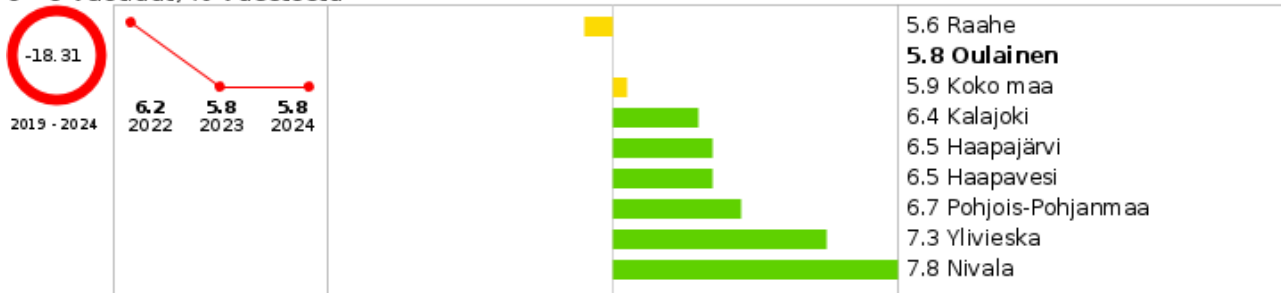
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

Avioeroja 25 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä naimisissa olevaa

0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Kaupungin väestörakenne on osoittanut pientä laskua vuodesta 2021 jolloin väkiluku oli 7155 asukasta, vuoden 2024 lopussa se oli laskenut 6 914 asukkaaseen. Väestön ikärakenne vuonna 2023 Oulaisissa: 0–17-vuotiaita: 20,6 %, 18–64-vuotiaita: 49,7 % ja 65 vuotta täyttäneitä: 29,7 %.

Ikärakenne on siis melko tasapainoinen, mutta ikääntyvän väestön osuus on merkittävä ja se on osoittanut kasvua vuoden 2024 aikana. Lapsiperheiden määrä on vähentynyt myös Oulaisissa. Suomenkielisiä asukkaita oli 97,6 %, muita kieliä puhui 159 henkilöä (2,3 %). Ulkomaan kansalaisia oli 29 (0,4 %). Väestön väheneminen on ollut maltillista verrattuna moniin muihin Pohjois-Pohjanmaan kuntiin.

Koulutustasomittaimessa on havaittavissa hienoista nousua.

Kaupungin lainakanta on kasvanut n. 900 e/asukas merkittävien investointien vuoksi vuodesta 2023 (7.436 e/asukas) vuoteen 2024 (8.334 e/asukas). Suhteellinen velkaantuneisuus on noussut vastaavasti 187,3 %:sta 212 %:iin. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden vuoksi vuosikate nousi vuodesta 2023 (2,3 milj. e.) 4,6 milj. euroon vuonna 2024. Samalla vuosikate asukasta kohti parani 407 eurosta 668 euroon/asukas ja vuosikate-% suhteessa poistoihin parani 101,8 %:sta 147 %:iin. Verotulojen merkitys on kasvanut merkittävästi, kun valtionosuuksien määrä on vähentynyt sote-uudistuksen myötä ja vielä uudistusta seuraavina vuosinakin. Valtionosuudet asukasta kohti ovat laskeneet 1082 eurosta 810 euroon/asukas. Valtionosuudet ovat kattaneet vuonna 2023 35,9 % nettokustannuksista, kun vuonna 2024 valtionosuudet ovat kattaneet vain 29,8 %:ia nettokustannuksista. Samalla ajanjaksolla verotulot ovat kasvaneet 2.352 eurosta 2.470 euroon asukasta kohti.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

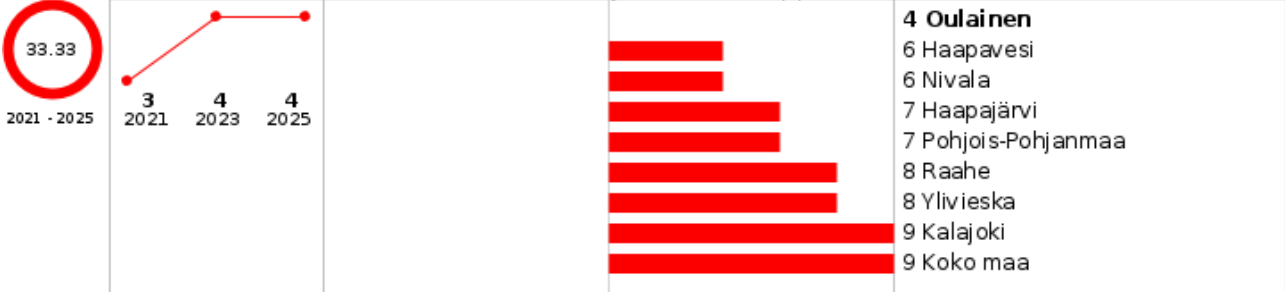
Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus avointa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

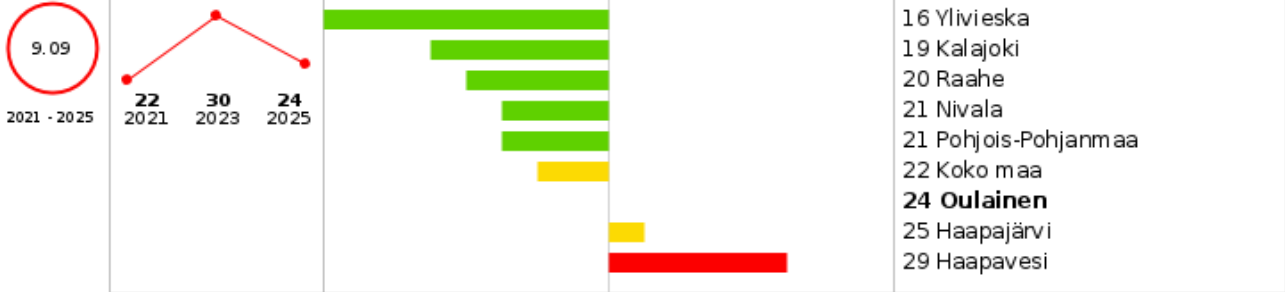
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

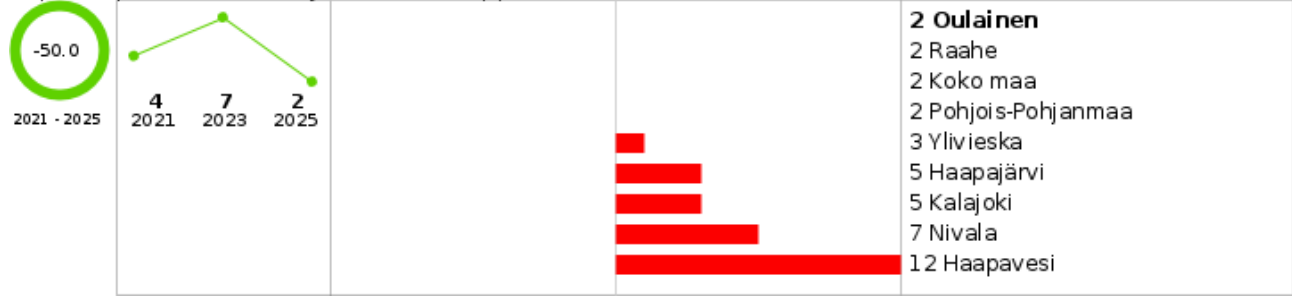
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

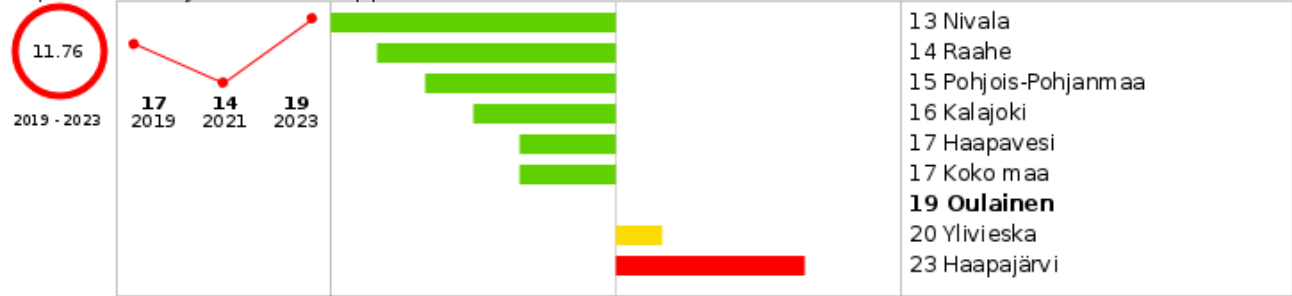
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

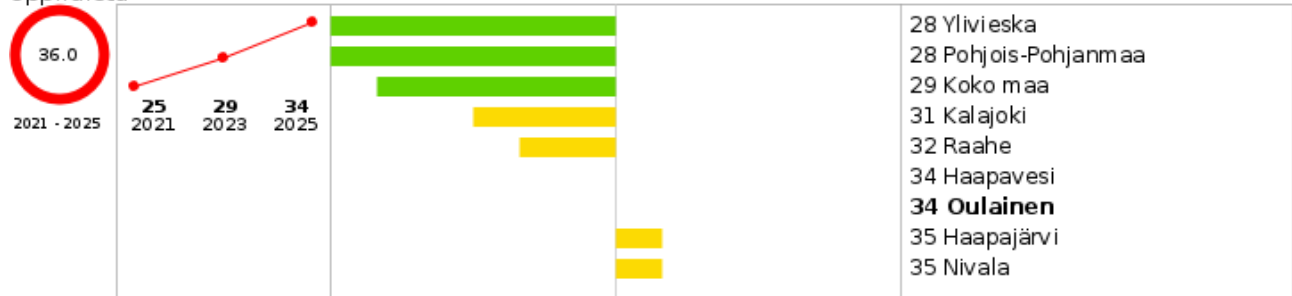
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

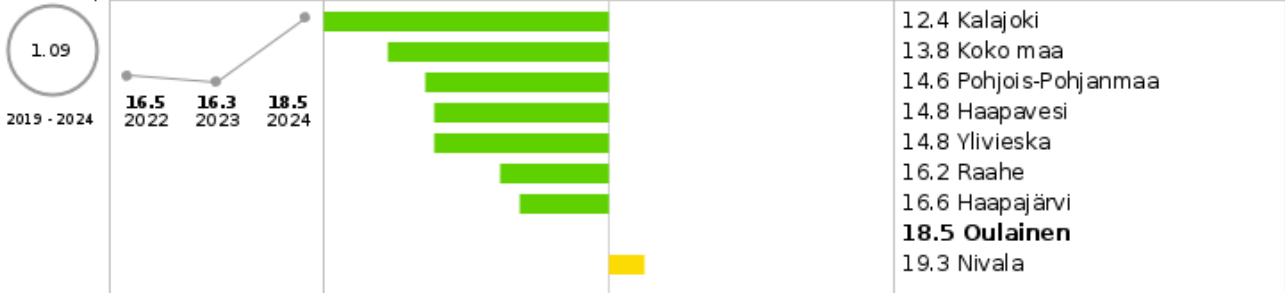

Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

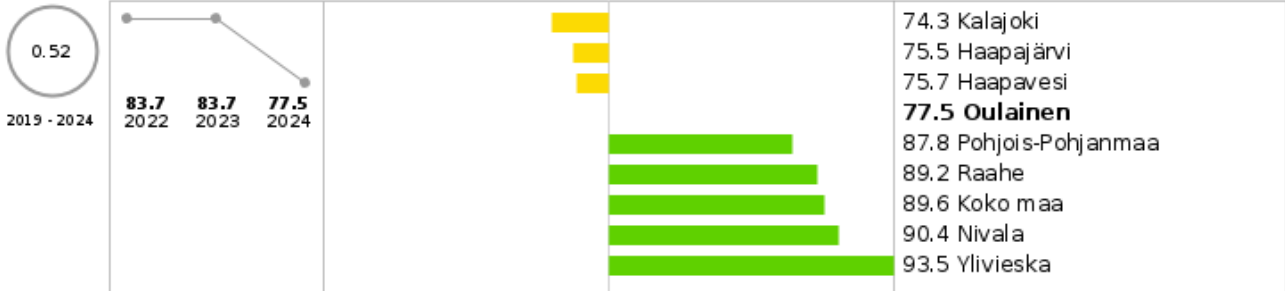
Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

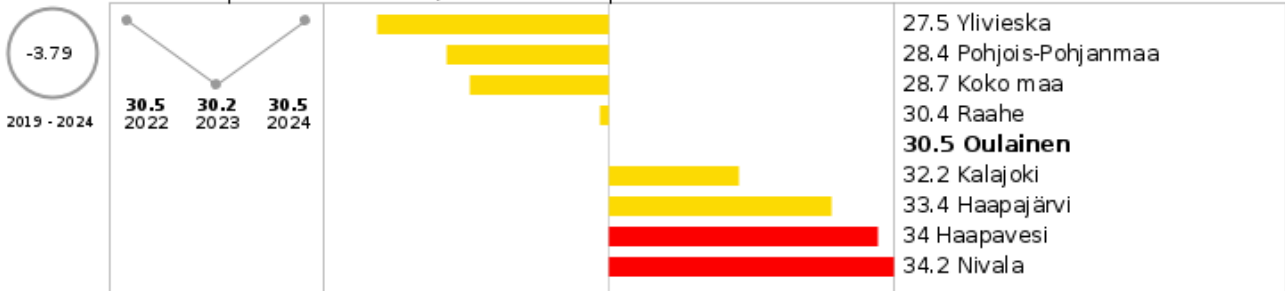

Ala-asteiden saavutettavuus, ala-asteikäiset, enintään 3 km [%]

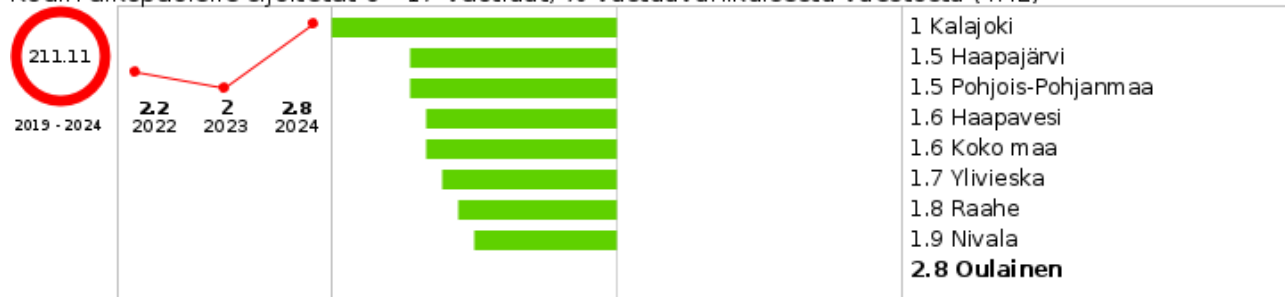

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

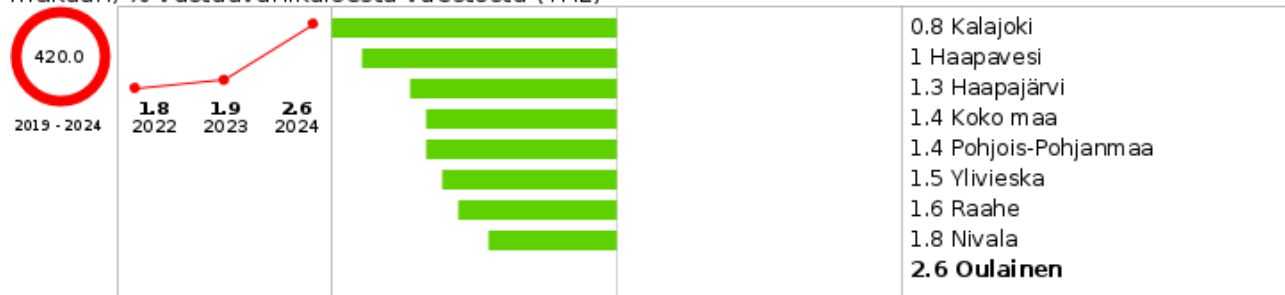
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Kunnan palvelut

Koulu

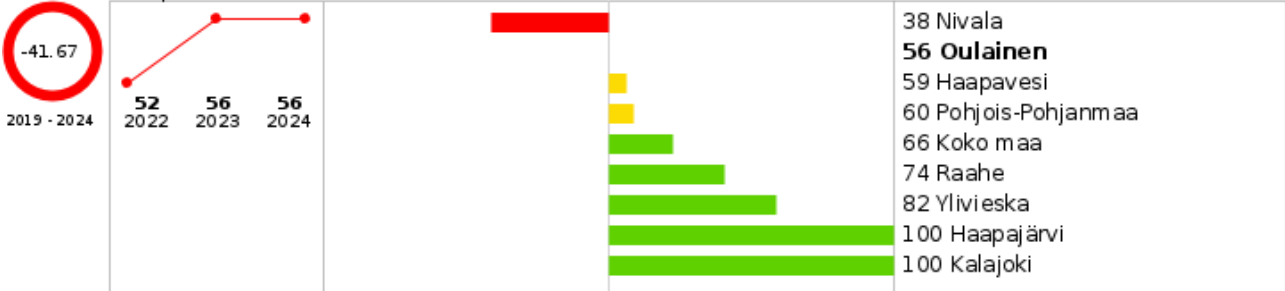
Terveystiedon ja liikunta- ja urheilun opetus (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä

Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

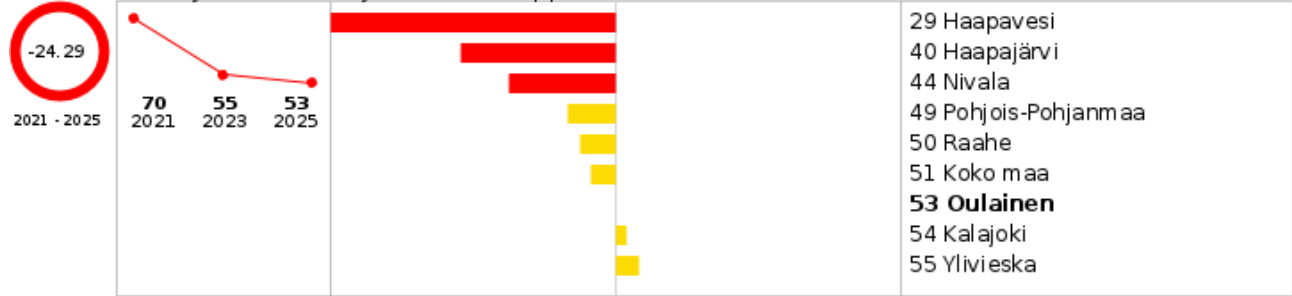
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Pitää koulunkäynnistä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Pitää koulunkäynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista

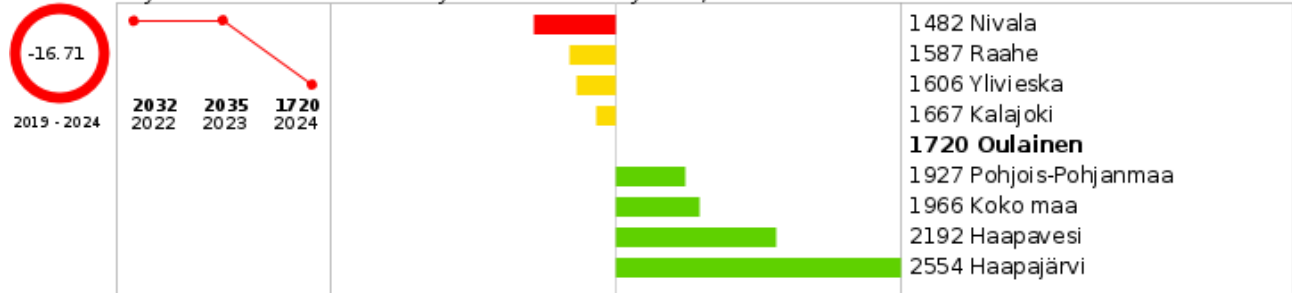

Sosiaali- ja terveydenhuolto

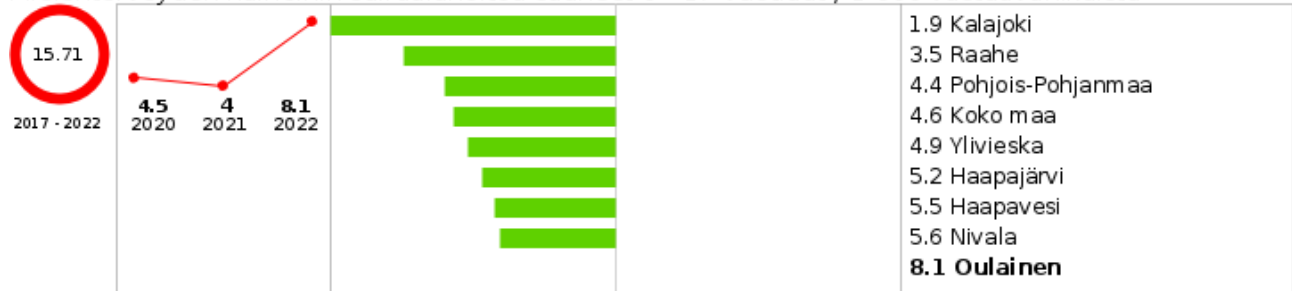
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiaista

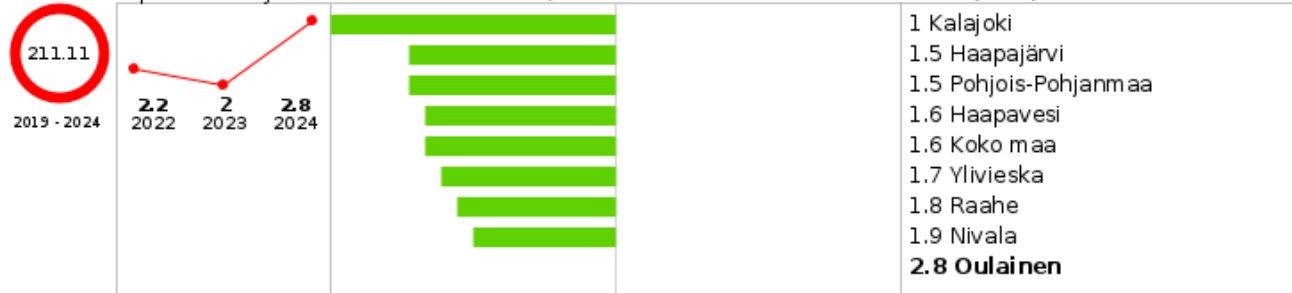
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

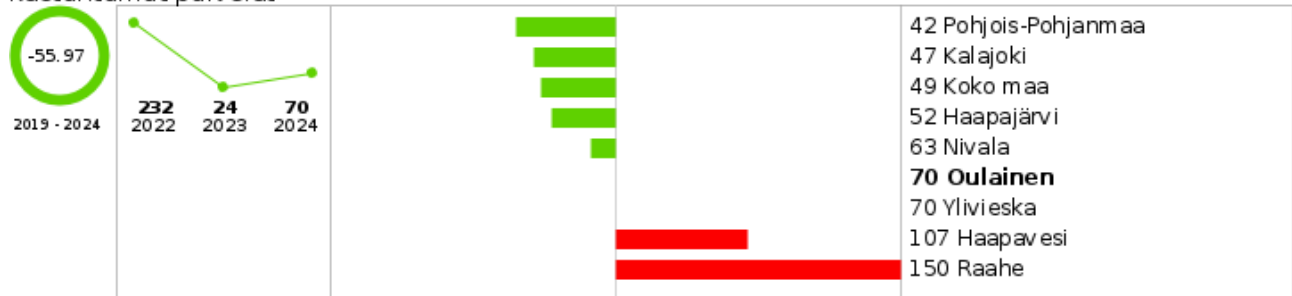
Lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

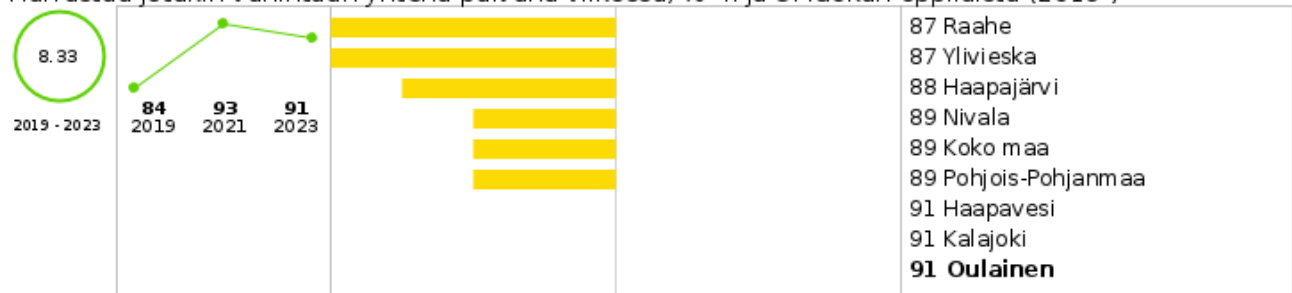

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

Vapaa-aika

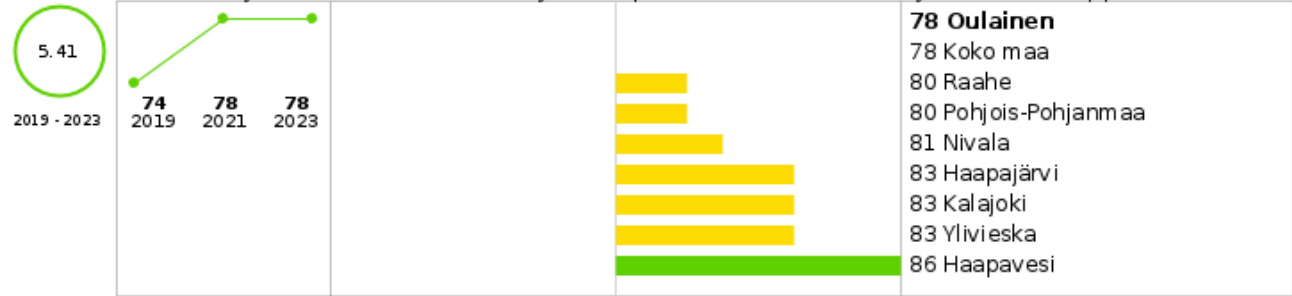
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista

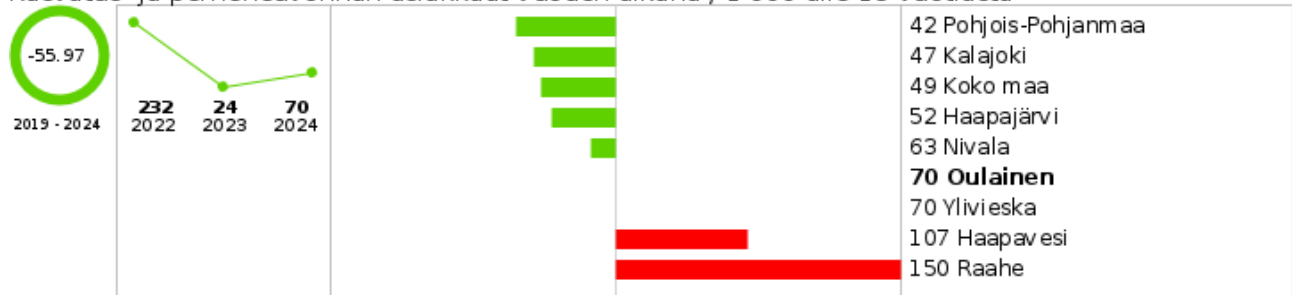

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Muut palvelut

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Ala- ja yläkoululaisten kokema terveydentila on parantunut viimeisen kahden vuoden aikana. Myös tupakoinnin määrässä on selkeää laskua. 4. ja 5. luokkalaisista neljä viidestä oppilaasta pitää koulunkäynnistä ja tämä on alueellisesti vertailtuna paras tulos. Vastaavasti 8. ja 9. luokkalaisista vain hieman reilu puolet oppilaista pitää koulunkäynnistä ja suunta on ollut tasaisesti laskeva jo useamman vuoden ajan. Liikuntatarjontaa on kouluissa hyvin, mutta tästä huolimatta varsinkin ala- ja yläkoululaisten fyysinen aktiivisuus on laskenut.

Kouluruokailut jäävät yhä useammalla 8. ja 9. luokkalaisella koulussa syömättä. Samanlainen trendi näkyy Oulaisten lähikunnissa ja myös valtakunnallisesti. Mielenterveydestä johtuvat sairaalakäynnit ovat nousseet huomattavasti lyhyessä ajassa ja tämä ilmiö heijastuu myöskin kasvaneisiin koulukuraattorin kävijämääriin.

KUNNAN PALVELUT

Varhaiskasvatukseen osallistuu 53,5% kaikista varhaiskasvatusikäisistä 0-6-vuotiaista lapsista.

Koko maan vastaava luku on 67,2%. Varhaiskasvatuksen palveluita käyttäviä 3-5-vuotiaita lapsia Oulaisissa on 86% verrattuna kaikkiin 3-5-vuotiaisiin. Koko maan vastaava luku on 90,3%.

Oulaisissa on neljä päiväkotia sekä kaksi perhepäivähoitajaa. Varhaiskasvatusikäiset saavat tuettua opetusta ja kasvatusta varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamalla tuella.

Valtuustokauden alussa Oulaisissa oli kuusi alakoulua, joista neljä sivukylillä. Terveystenhoitaja ja kuraattori käyvät sivukylän kouluilla 1-2 kertaa/kk. Terveystenhoitajaan voi olla kuitenkin yhteydessä myös muina aikoina arkipäivisin. Pääpaikka sijaitsee Juho Oksan koululla, jossa on sekä alakoulun ja yläkoulun terveystenhoitajien tilat. Alakoulun ja yläkoulun terveystenhoitajat ja kuraattorit osallistuvat murrosikä- ja seksuaalikasvatusopetukseen koulujen kanssa yhdessä sopimillaan tavoilla. Terveystenhoitajat ovat tärkeä osa oppilashuollon toimintaa.

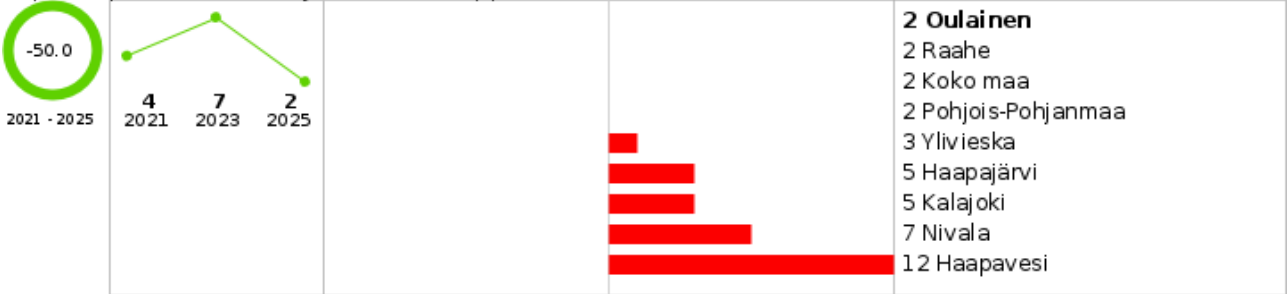
Sijoitettujen lasten määrä on kasvanut huolestuttavasti.

NUORET JA NUORET AIKUISET

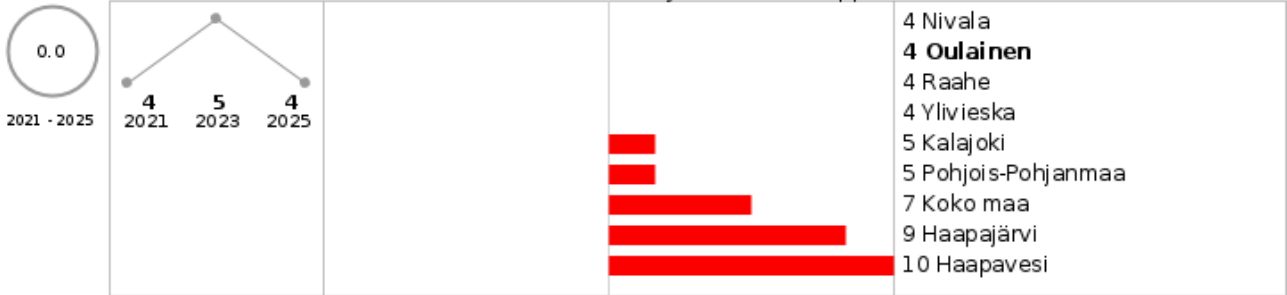
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

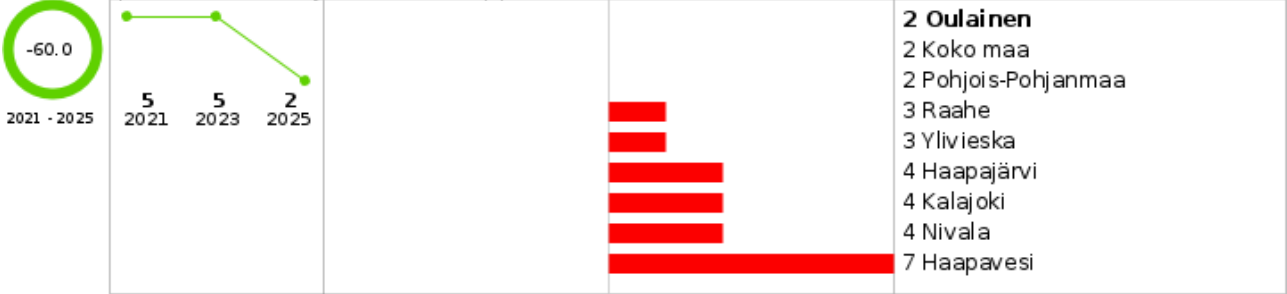
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

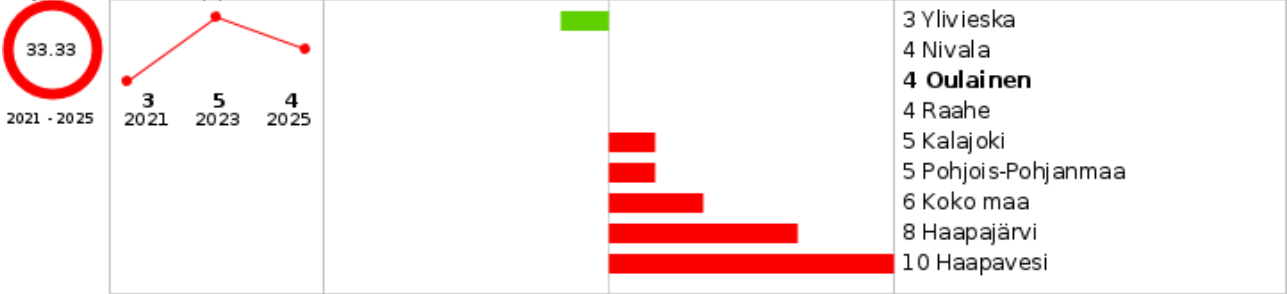
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

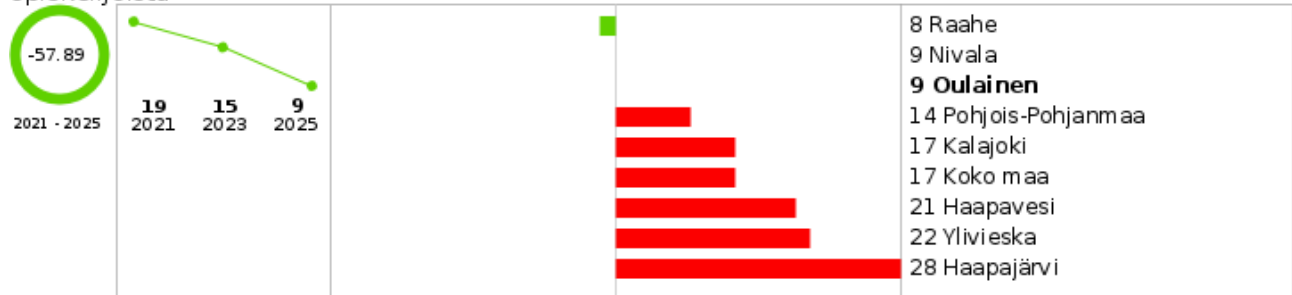
Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

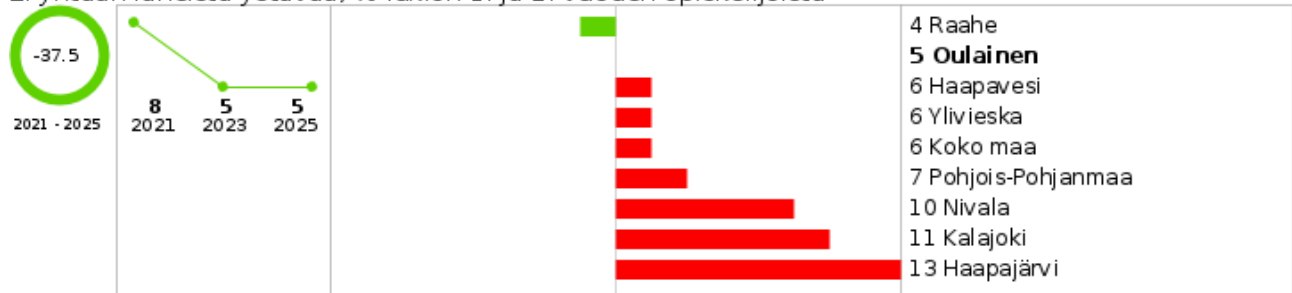
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

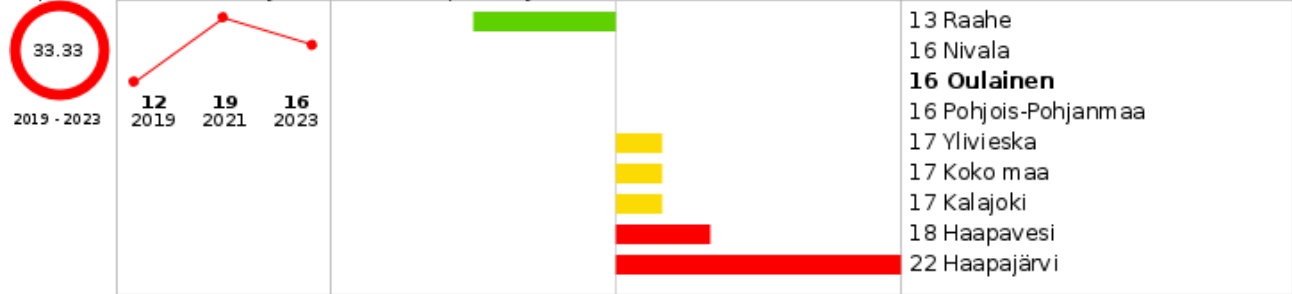
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

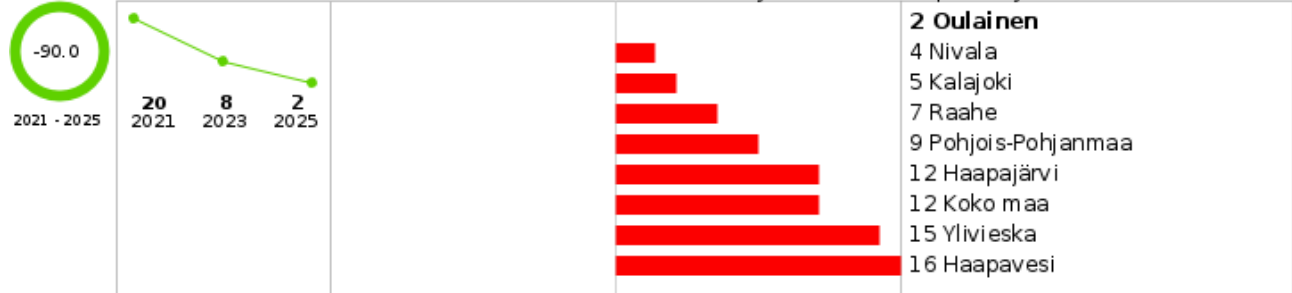
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

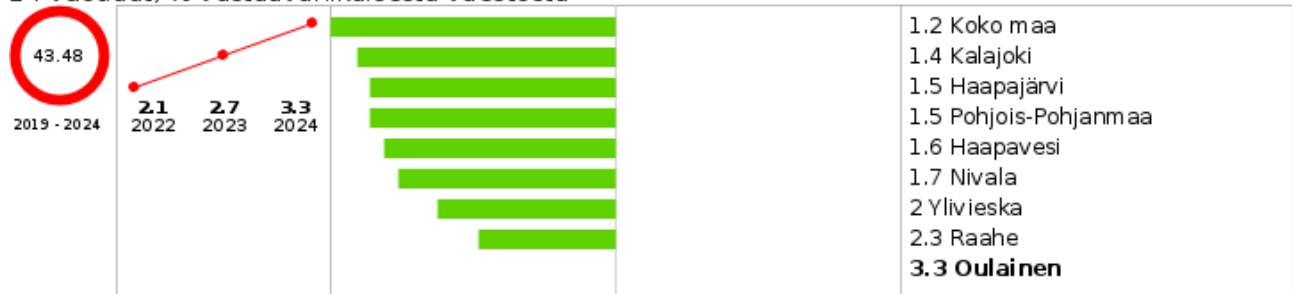
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

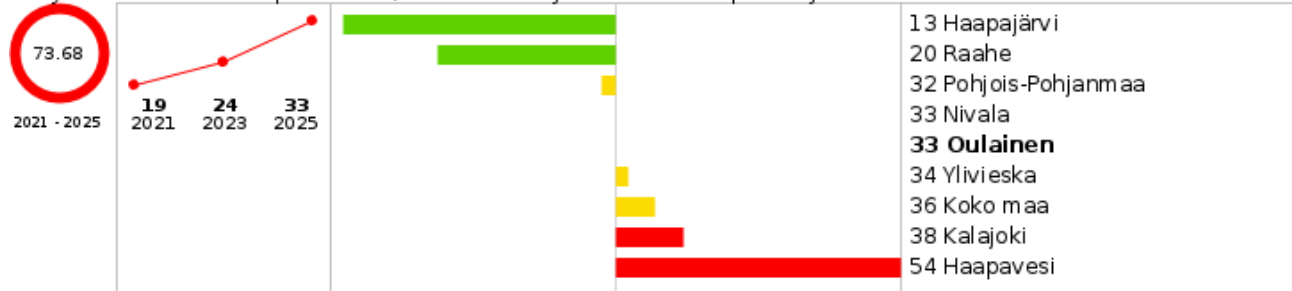
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

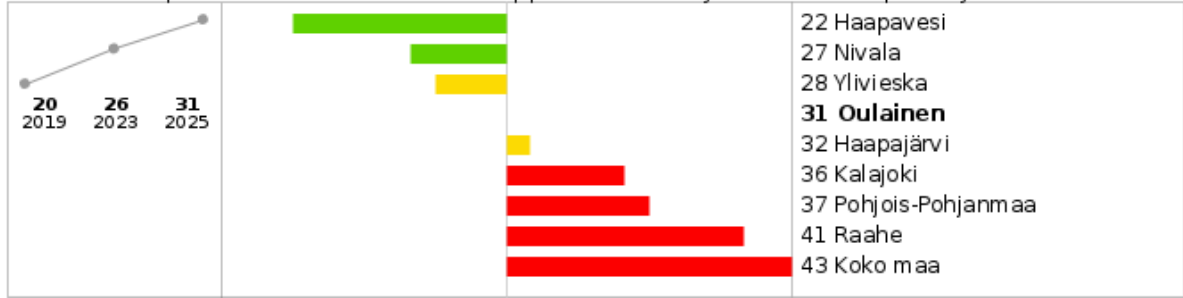
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

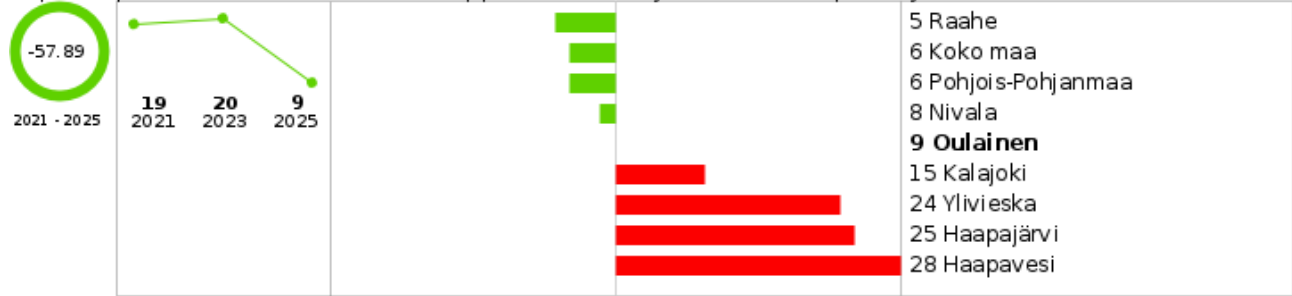
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

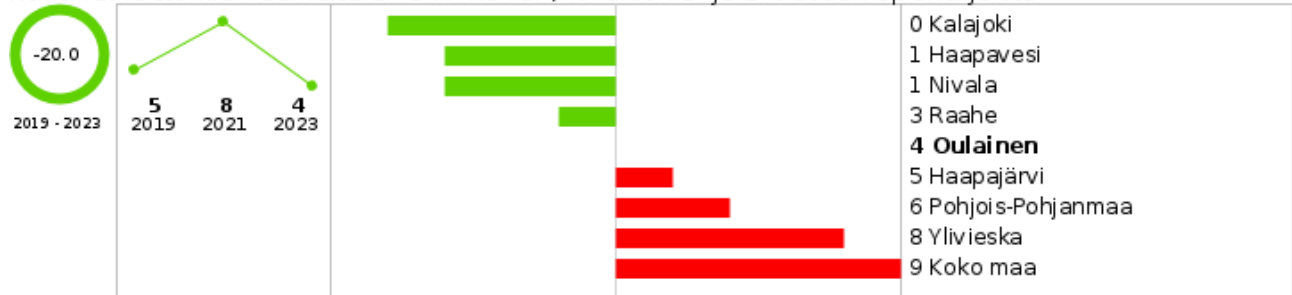
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

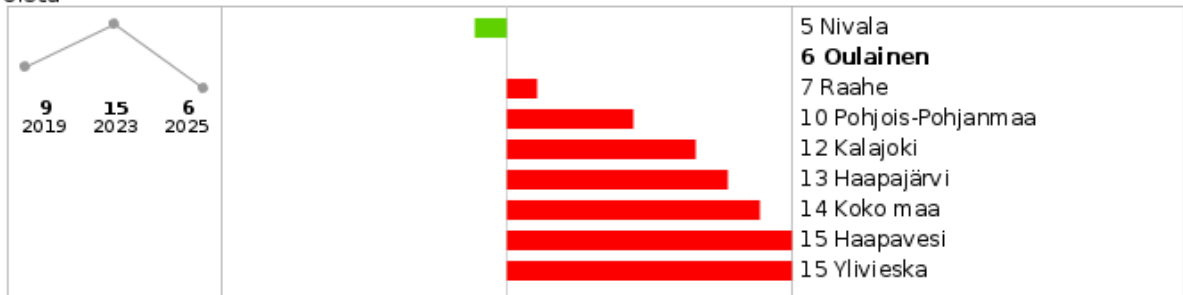
Tupakoi päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

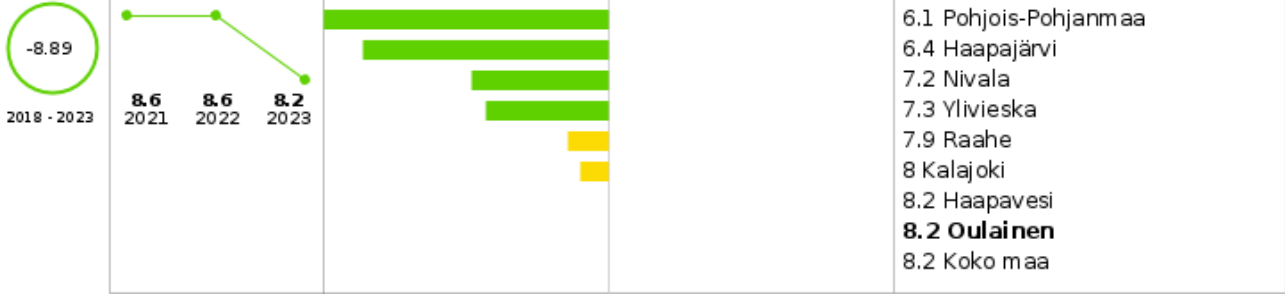

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista

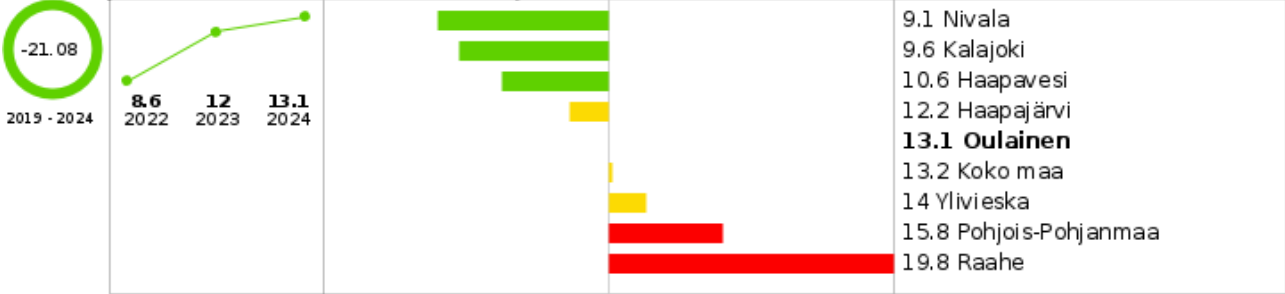

Opiskelu, työ ja toimeentulo

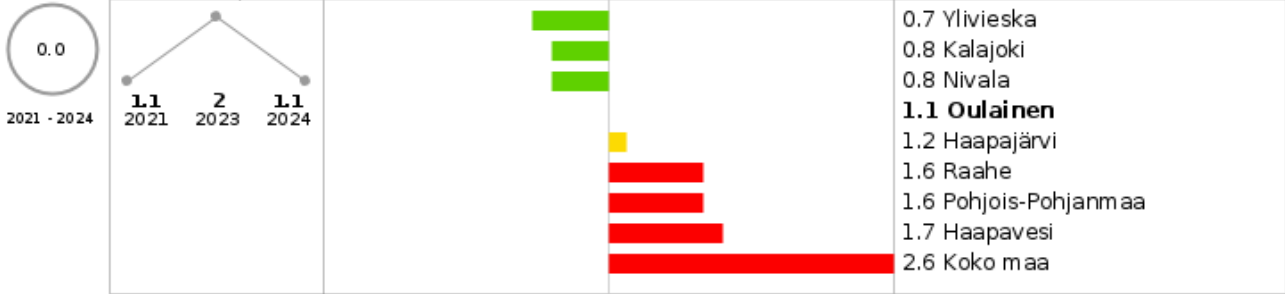
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

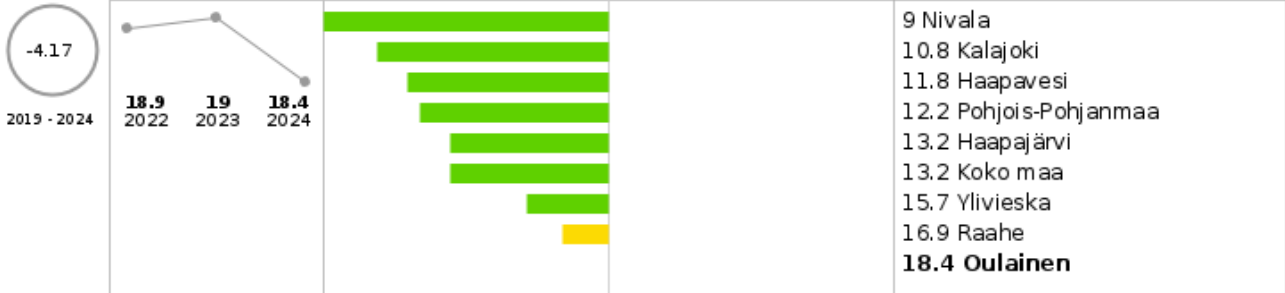
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

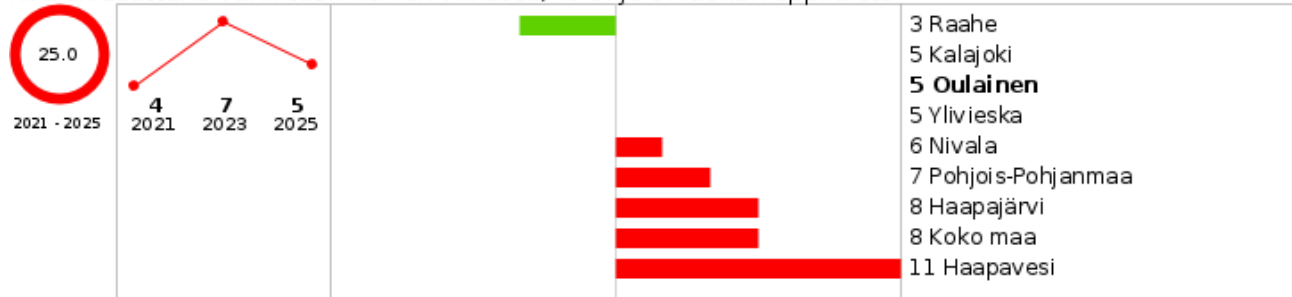

Toimeentulotukea saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

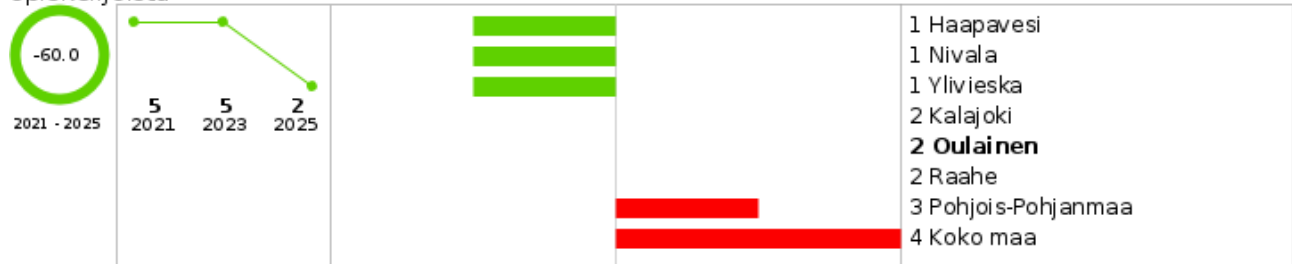
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

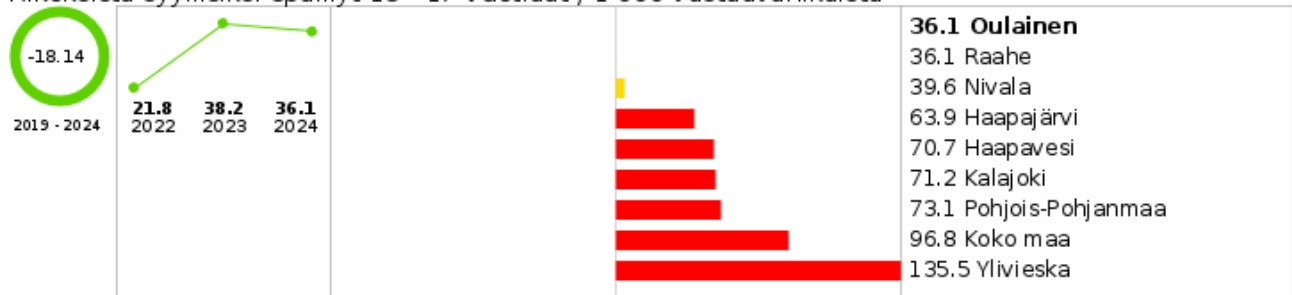
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Rikoksista syylliseksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

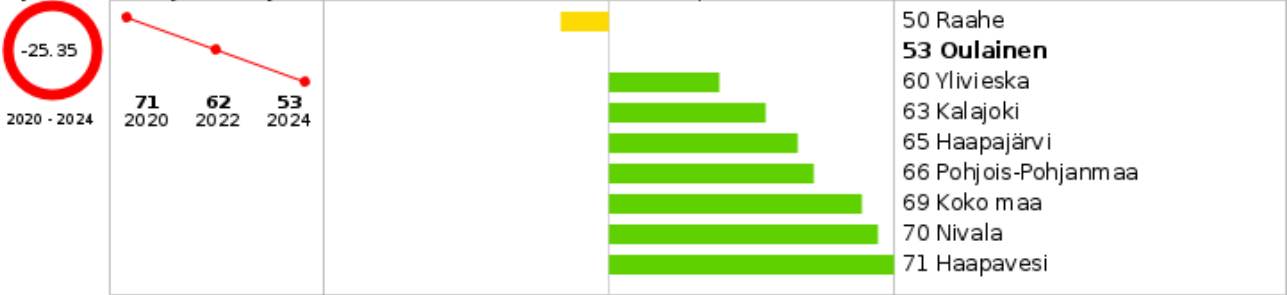
Rikoksista syylliseksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

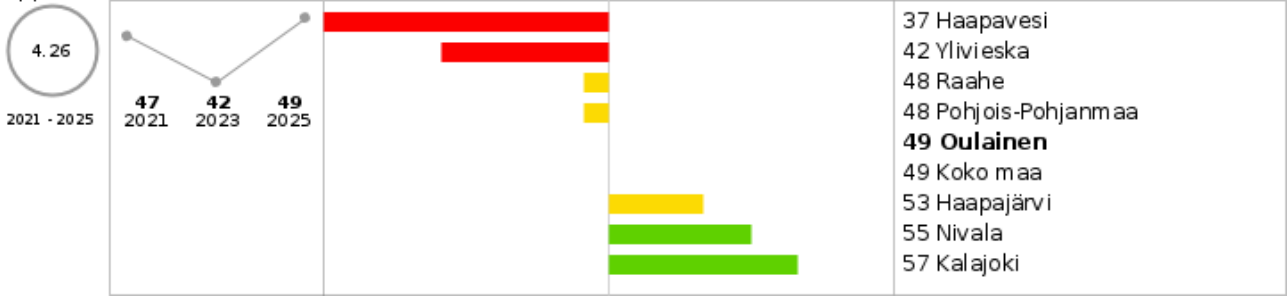
Kunnan palvelut

Koulu

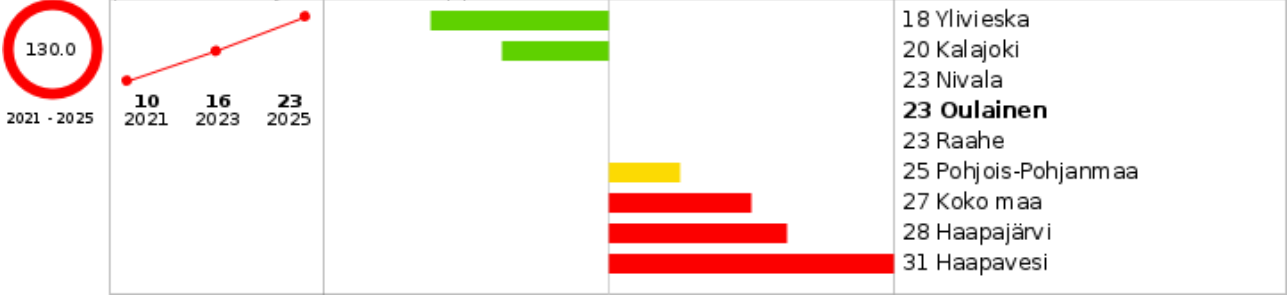
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lukioissa - TEA, pistemäärä

Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

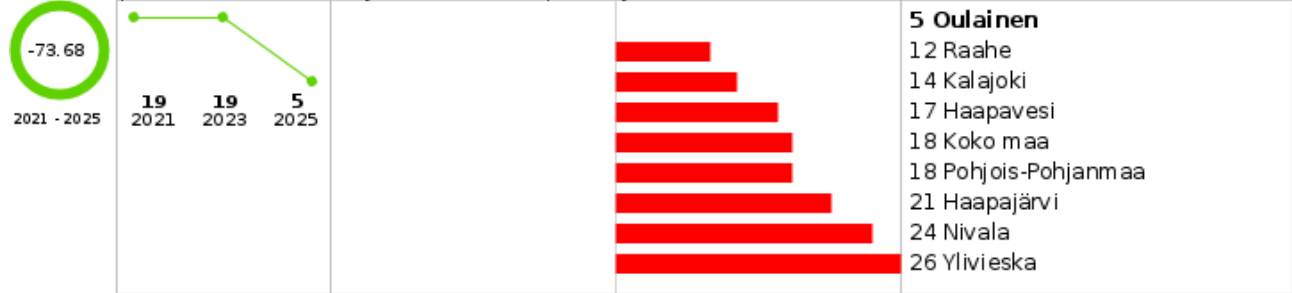
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

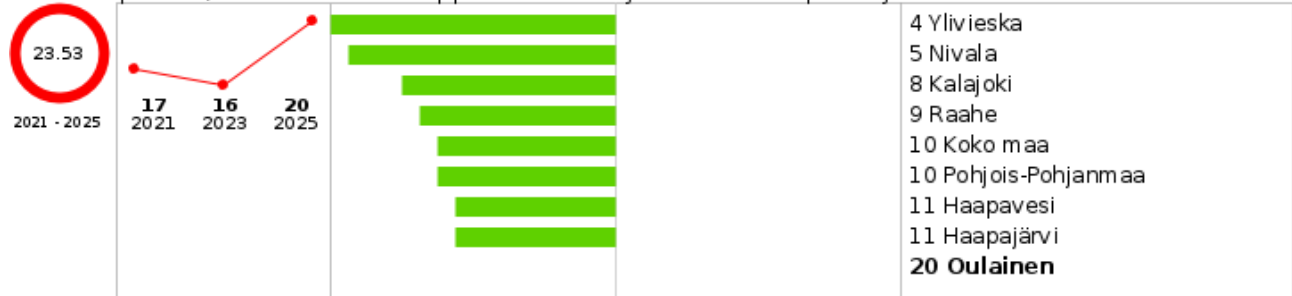
Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

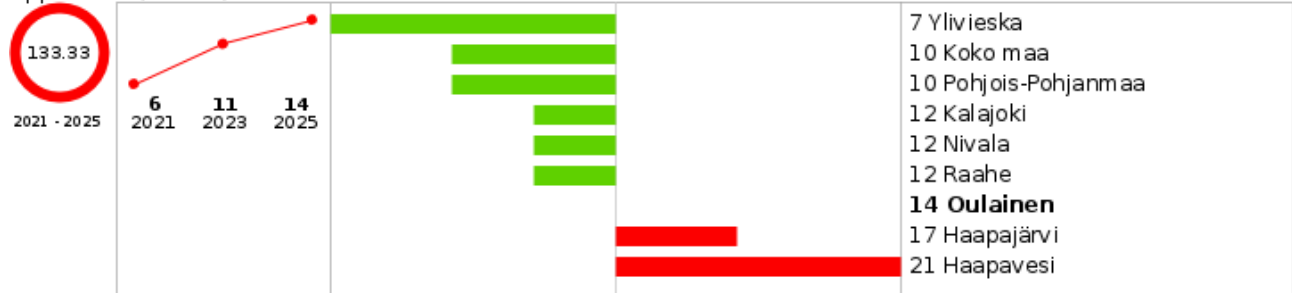
Koulu-uupumus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

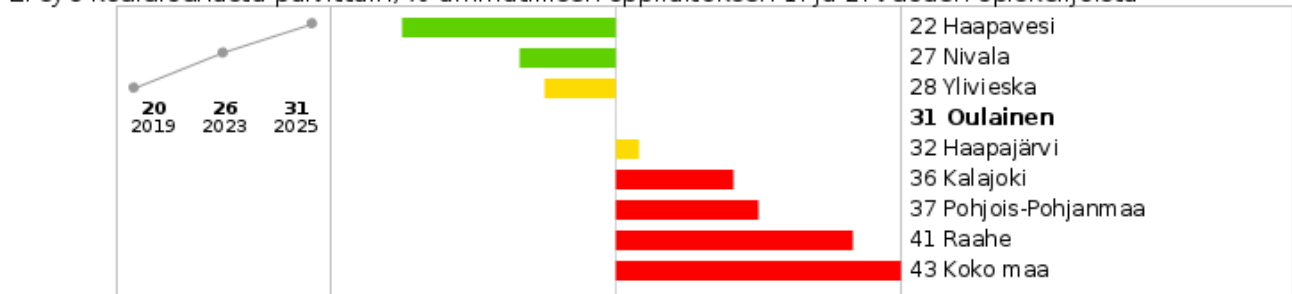
Koulu-uupumus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

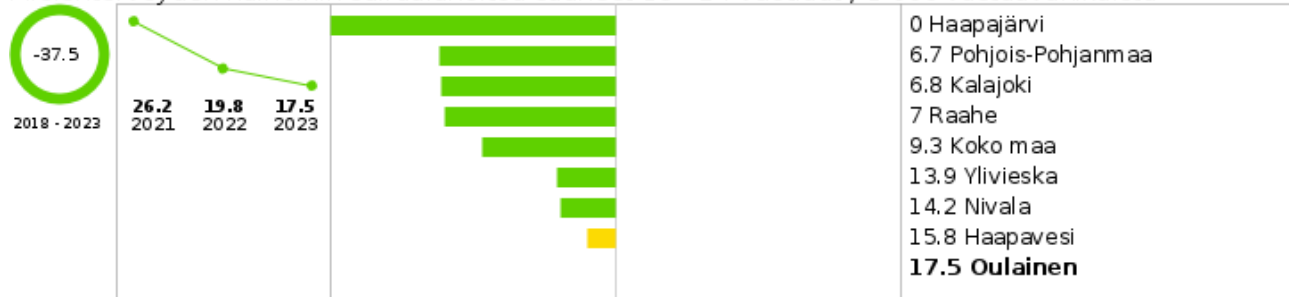

Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

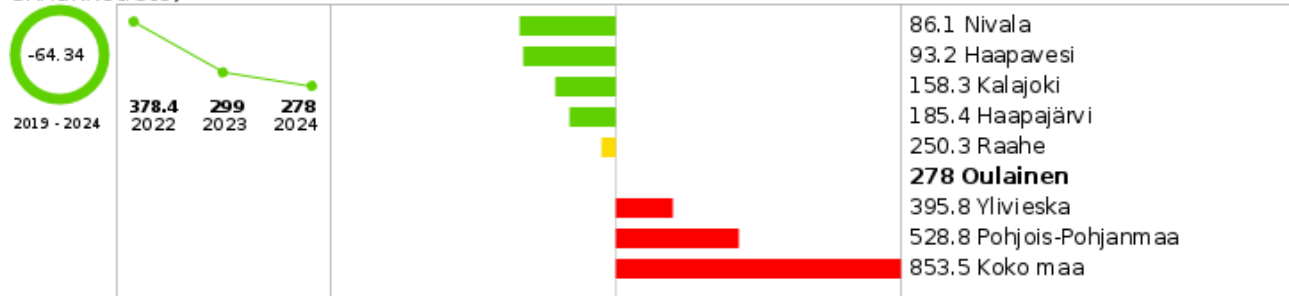

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 18 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiasta (vuosi 2018 ennakkotieto)

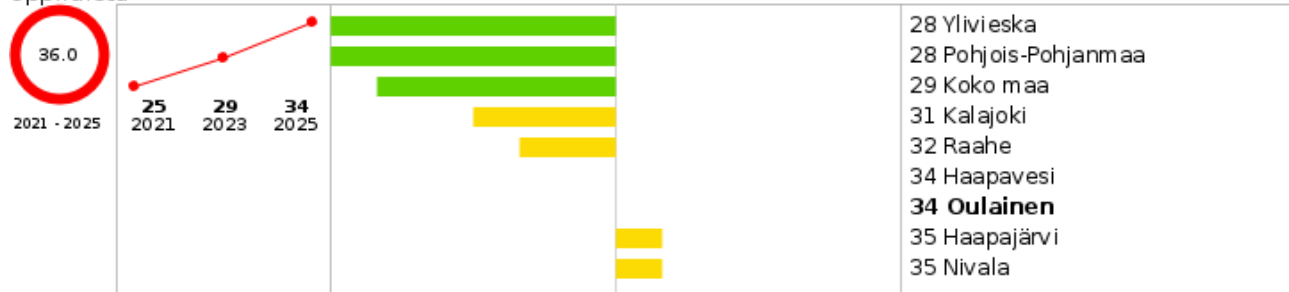

Vapaa-aika

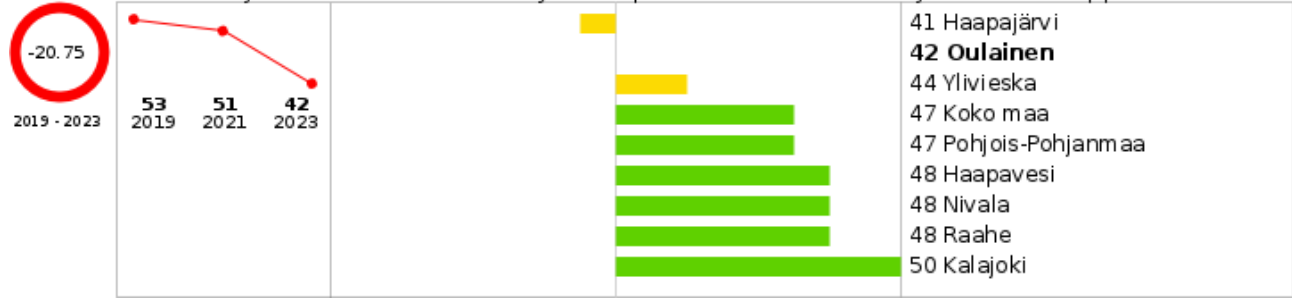
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

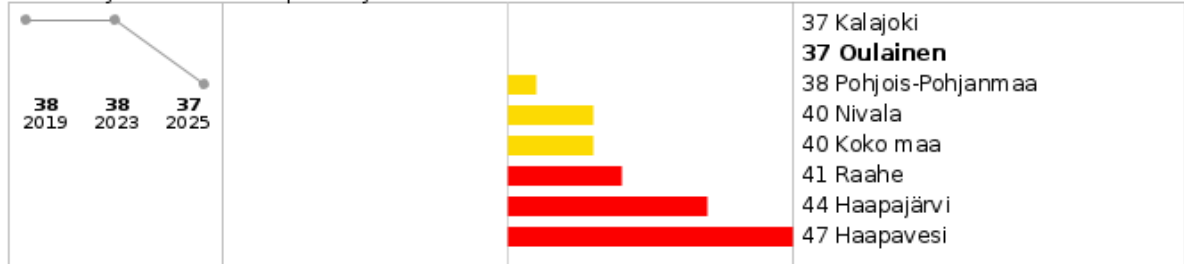
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

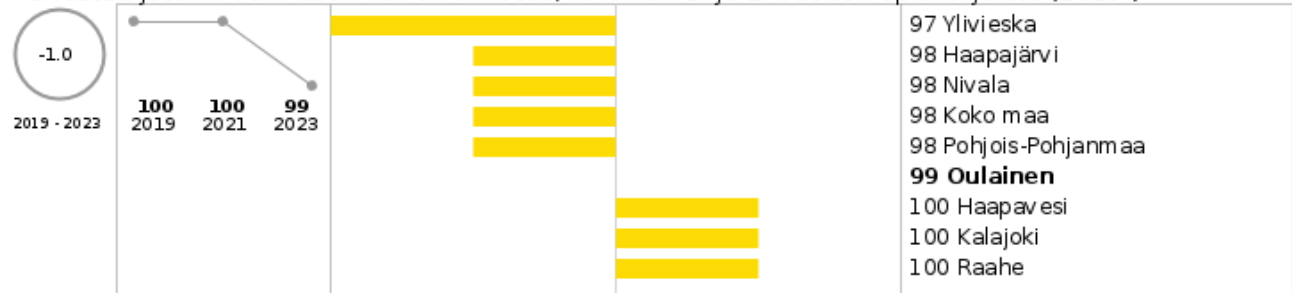
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

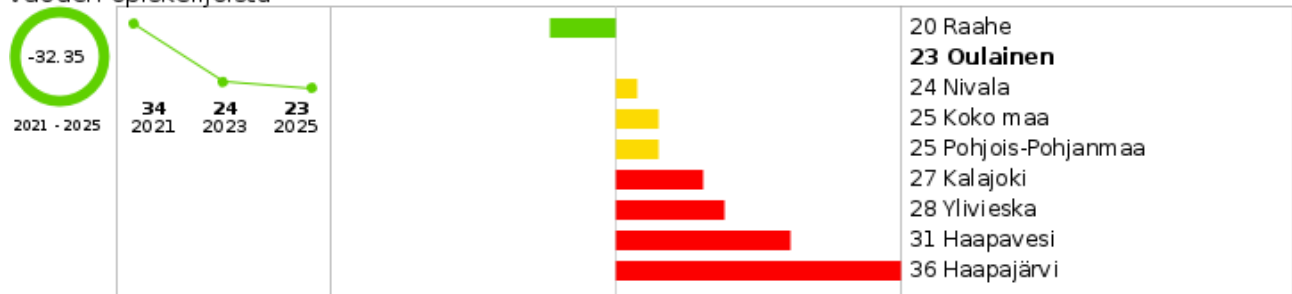
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

Työllisyyspalvelut

Nuorisotyöttömyys on lähtenyt nousuun vuoden 2024 aikana. Etenkin alle 20-vuotiaiden määrä on tuplaantunut vuoden 2024 aikana. Oppivelvollisuuslain muutos vuonna 2021 on tuonut odotetusti työnhakijoiksi 18 vuotta täyttäneitä. Tämä on selkeä muutos aiempaan, jolloin koulunsa keskeyttäneitä alaikäisiä tuli työllisyyspalveluiden asiakkaiksi. Kaupunki tukee työnantajia nuorten kesätyösetelillä, kesäyrittäjyyssetelillä sekä kesätyöllä kaupungin omissa yksiköissä. Kaupungin omaa rekrylisää suunnataan vastavalmistuneille nuorille.

Sivistyspalvelut

Kouluterveyskyselyn mukaisesti yläasteikäisillä nuorilla on Oulaisissa hyvä mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa verrattuna muihin verrokkikuntiin. Kouluterveyskyselyn mukaan ammattillisella puolella varsinkin kouluruokailuissa käynti on vähentynyt.

Hyvinvointipalvelut

Terveysinidikaattoreita tarkasteltaessa on havaittavissa, että oulaistelaisten nuorten päihteiden (alkoholi, huumeet, nuuska, tupakka) käyttö on vähentynyt kaikilla ikäryhmillä. Myös koulukiusaamisen määrä ja nuorten tekemät rikokset ovat vähentyneet selvästi viimeisen kahden vuoden aikana. Koulu-uupumus on noussut 8. ja 9. luokkalaisten sekä ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osalta, mutta lukiolaisten osalta tulos on parantunut huomattavasti. Kouluruokailu jätetään väliin yhä useammin kaikilla ikäryhmillä.

Fyysinen aktiivisuus vähintään tunnin liikkuvien osalta on heikentynyt selvästi 8. ja 9. luokkalaisten osalta, mutta lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden osalta määrä on hieman parantunut.

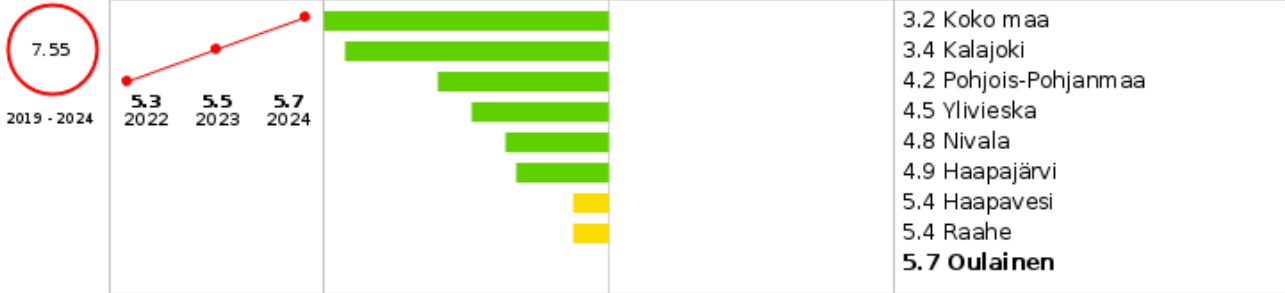
Hyvinvointipalveluilla on parhaillaan käynnissä useampi eri toimenpide, jotka kohdistuvat suoraan nuorten ja nuorten aikuisten terveyteen ja hyvinvointiin. Hyvinvointipalvelut tarjoavat nuorille kouluissa tehtävää koulunuorisotyötä ja perinteisempää nuorisotyötä, kouluilla järjestettävää aamupalakokeilua, kolmea eri liikkumisen lisäämiseen keskittyvää hanketta, ehkäisevää päihdetyötä ja Jelpiverkon palveluita.

TYÖIKÄISET

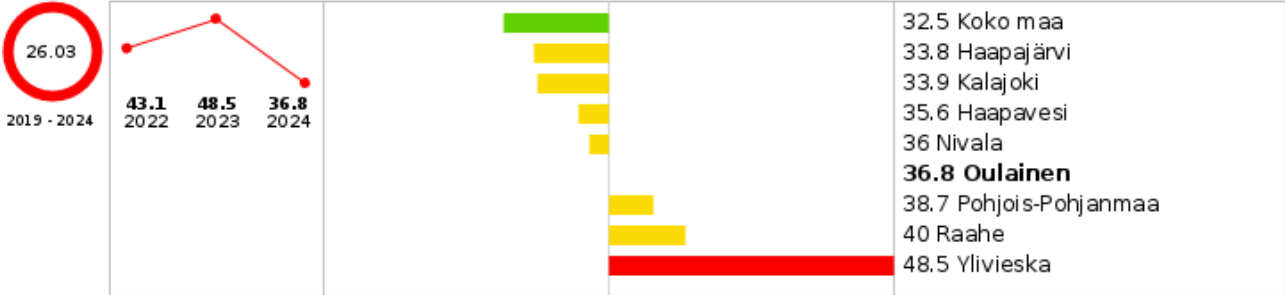
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

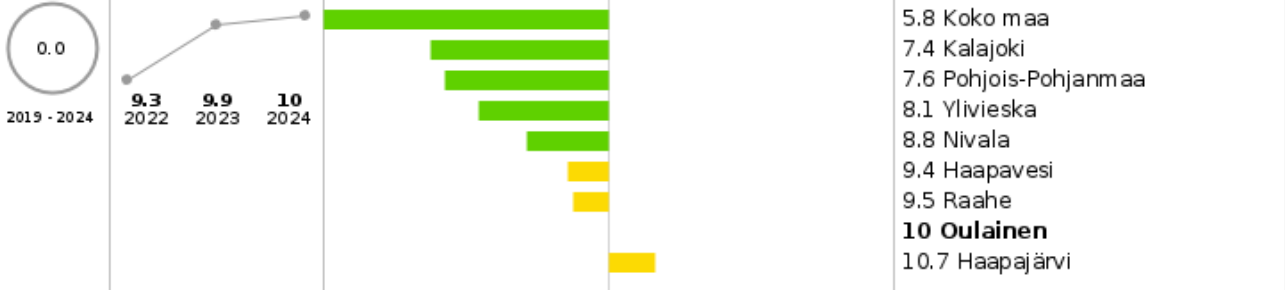
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

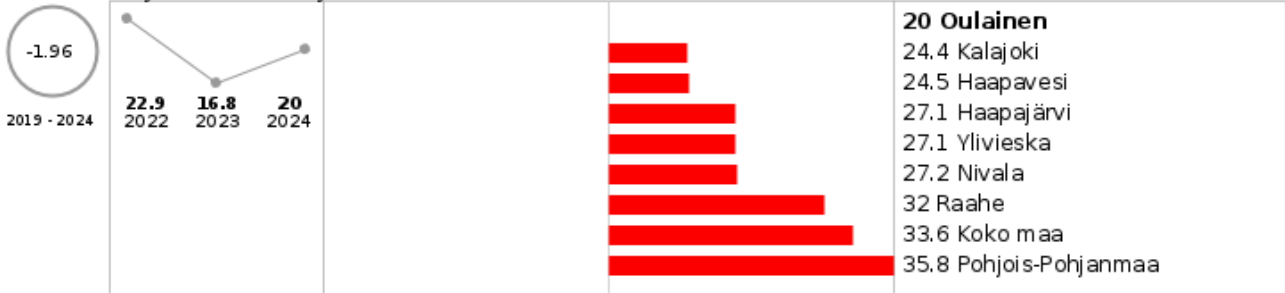

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

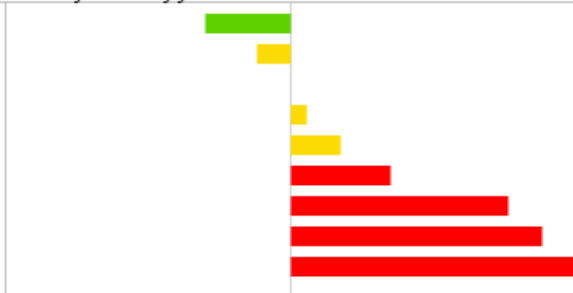
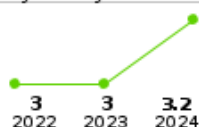

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

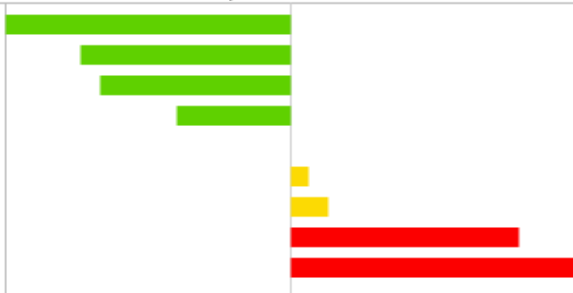

-8.57

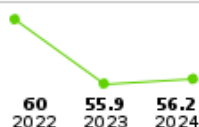
2.7 Kalajoki
3 Nivala
3.2 Oulainen
3.3 Haapavesi
3.5 Ylivieska
3.8 Haapajärvi
4.5 Koko maa
4.7 Pohjois-Pohjanmaa
4.9 Raahе

-13.24

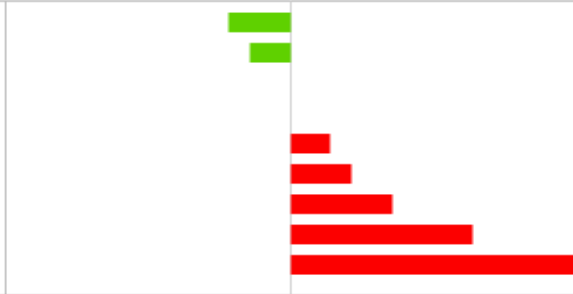
4.4 Kalajoki
4.8 Nivala
4.9 Haapavesi
5.3 Haapajärvi
5.9 Oulainen
6 Ylivieska
6.1 Pohjois-Pohjanmaa
7.1 Raahе
7.4 Koko maa

-6.95

56.2 Oulainen
57.2 Nivala
58 Ylivieska
58.5 Raahе
58.7 Pohjois-Pohjanmaa
60.1 Koko maa
60.9 Haapavesi
61 Kalajoki
61.1 Haapajärvi

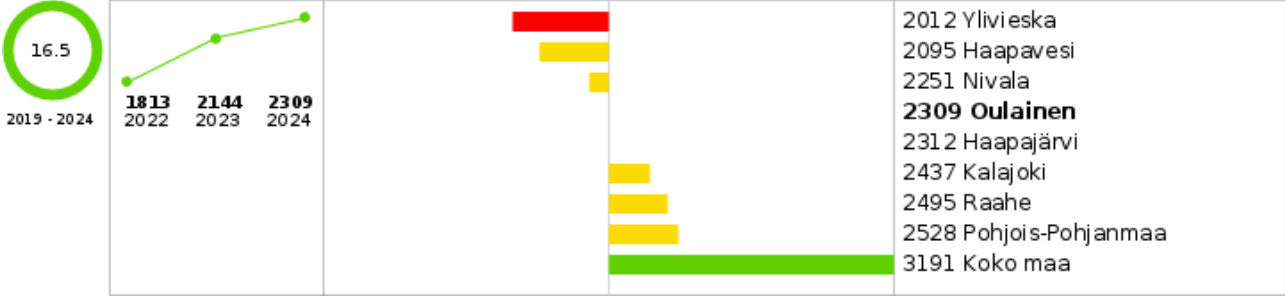
-16.67

- 0.7 Haapavesi
- 0.8 Kalajoki
- 1 Nivala
- 1 Oulainen**
- 1.2 Haapajärvi
- 1.3 Ylivieska
- 1.5 Pohjois-Pohjanmaa
- 1.9 Raahе
- 2.4 Koko maa

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

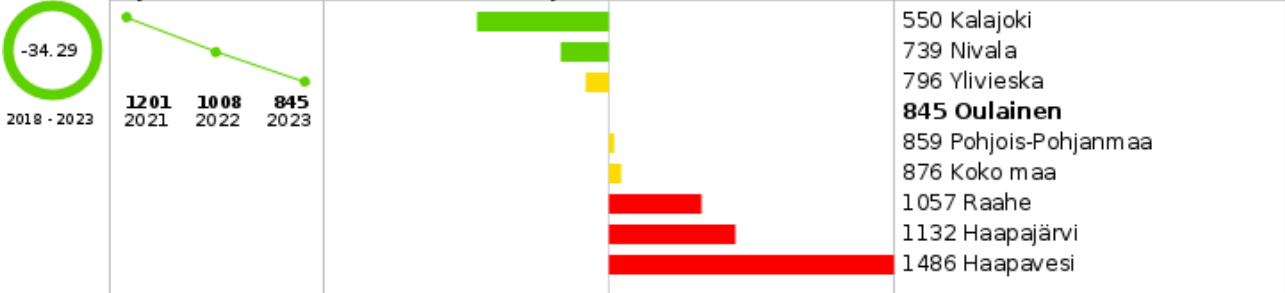
Perustoimeentulotuki kotitaloutta kohden, eur / v (reaalihinnoin)

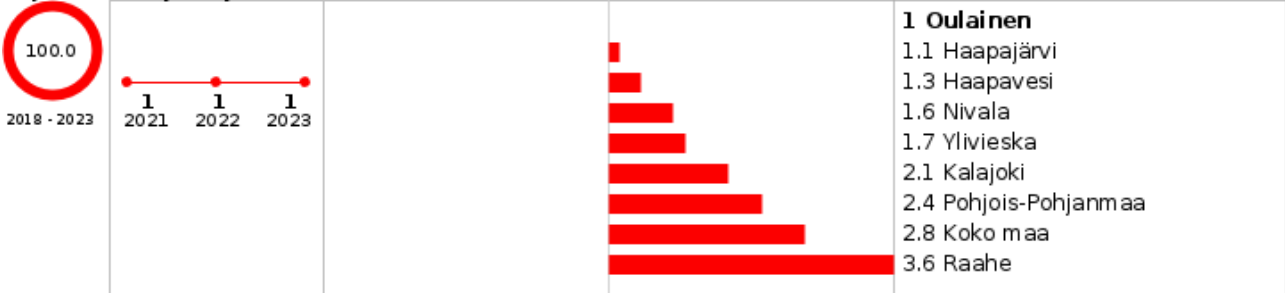
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

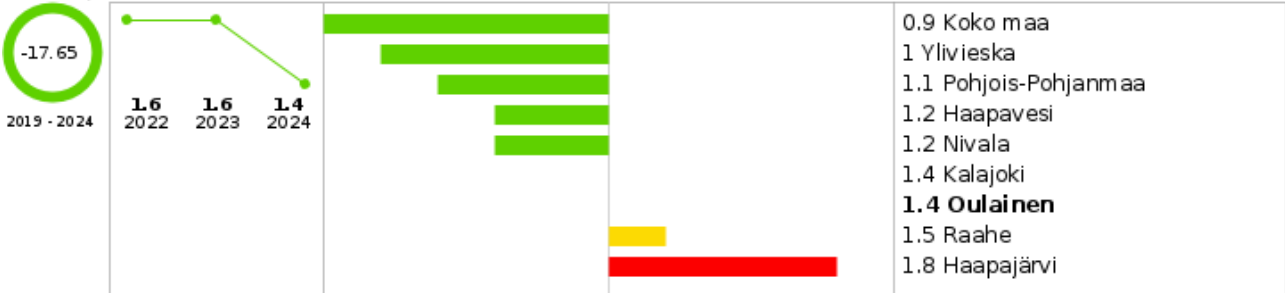
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

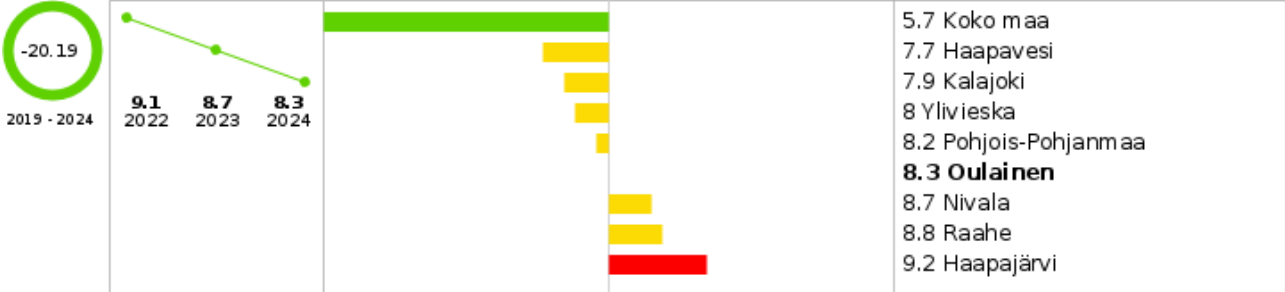
Diabetes perusterveydenhuollon lääkärin avosairaanhoidon vastaanoton käyntisyynä, % kirjatuista käyntisyistä

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin verenpainetaudin vuoksi oikeutettuja 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

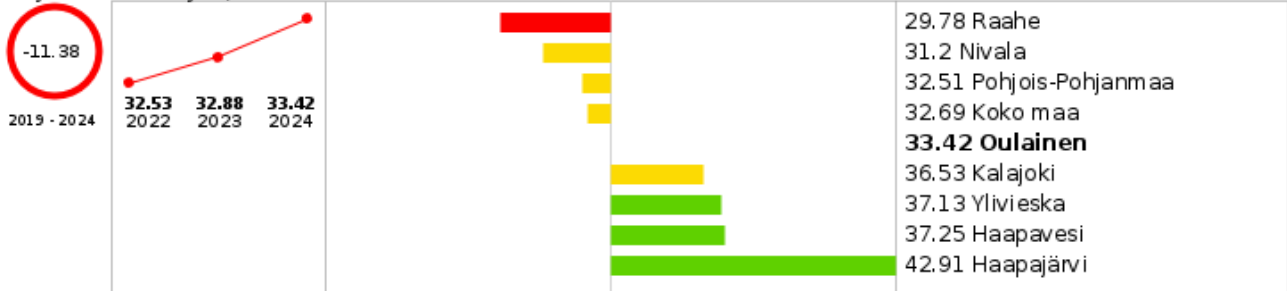

Vapaa-aika

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

Kirjasto, lainaajia / asukasluku %

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Mielenterveyden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien määrä on kasvanut Oulaisissa kertomusvuosina ollen vuonna 2024 5,7 % vastaavanikäisestä väestöstä. Luku on vertailukuntiin nähden suurin. Työkyvyttömyyseläkettä saavien 24-65-vuotiaiden työikäisten osuus on Oulaisissa 10 %. Keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä oli Oulaisissa vuonna 2023 55,9, joka on vertailukuntiin nähden alueen matalin. Koulutustasomittain on Oulaisissa hienoisessa nousussa ollen kuitenkin selvästi matalampi kuin Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin.

KUNNAN PALVELUT

Työllisyyspalvelut

Pitkäaikaistyöttömyys laski parhaimmillaan vuodesta 2021 75 %. Vuoden 2024 aikana se on lähtenyt nousuun, mutta edelleen vuoteen 2021 verrattuna laskua on n. 50 %. Toimiminen saman katon alla ja tiivis yhteistyö työllisyyspalveluiden, te- asiantuntijoiden ja sosiaalityön välillä mahdollistaa nopean reagoimisen ja ohjauksen oikean palvelun piiriin. Pitkäaikaistyöttömiä ja rakennetyöttömiä on ohjattu kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun, palkkatuettuun työhön sekä työ- ja toimintakyvyn arvioihin.

Hyvinvointipalvelut

Oulaisten kaupunki ylläpiti ajantasaista järjestöluetteloa kotisivuillaan. Säännöllisiä järjestöiltoja on pidetty koko kertomusvuosien ajan ja järjestöille lähetetään säännöllisin väliajoin yhteisiä tiedotteita ajankohtaisista asioista. Järjestöjen yhdyshenkilönä toimii liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori Jyri Hämäläinen.

Oulaisissa toimi aktiivisesti neljä kyläyhdistystä ja neljä kertaa vuodessa kokoontui kylien neuvosto, johon osallistui 2-3 edustajaa jokaisesta kyläyhdistyksestä. Neuvoston tarkoituksena on

mm. kylätoiminnan elinvoimaisuuden vahvistaminen ja kehittäminen. Kylien yhdyshenkilönä toimi elinvoimavastaava Jarmo Soinsaari.

Kirjaston lainausmäärä asukasmäärään nähden oli 2019 37,7, luku on Pohjois-Pohjanmaan keskitasoa.

Kuntalaisilta kerättiin palautetta vapaa-aikapalveluista sähköisillä kyselyillä ja somen kautta.

Kuntaan käynnistettiin useita matalan kynnyksen ryhmätoimintoja liikunnanohjaajan toimesta, uusia luonto- ja liikuntatapahtumia, sekä muita työikäisiin kohdennettua toimintaa. Erilaista uutta kilpailu- ja puulaakitoimintaa järjestettiin yhteistyössä järjestöjen ja kuntalaisten kanssa vuodesta 2018 alkaen.

Oulaisten kaupunginhallitus nimesi liikuntapalvelusuunnitelmatyöryhmän keväällä 2018, joka laati liikuntaohjelman Oulaisiin. Vuotta aiemmin nimettiin kulttuuristrategiatyöryhmä, joka laati kulttuuriohjelman vuosille 2018-2022.

Kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tekevät yhteistyötä järjestöjen kanssa. Kaupunki tukee paikkakunnan aktiivisten järjestöjen toimintaa sujuvalla ja avoimella yhteistyöllä. Kaupunki ottaa järjestöjen toiveet huomioon säännöllisillä kuulemistilaisuuksilla. Lisäksi keväällä 2018 sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyi uuden avustussäännön, jonka tavoitteena on entistä nopeammin ja joustavammin tukea järjestöjen toimintaa ja lisätä hakijoiden määrää. Myös urheilija-apurahanääntö ja liikuntasalien jakoperusteet nykyaikaistettiin kuullen ensin kuntalaisia. Järjestöjen harrastajamäärät ovat hyvällä tasolla ja jokaisella järjestöllä riittää tekijöitä.

Julius-tilavarausjärjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2019. Sitä kautta kuntalaiset näkevät vapaanaolevat salivuorot sekä pystyvät tekemään varauksia kaikkiin kaupungin hallinnoimiin tiloihin.

Metsolan kuntorata tehtiin esteettömäksi sekä peruskorjattiin vuonna 2022 ja Ouluntien pururadan peruskorjaus valmistui 2024.

Taukokangas (myöh. Coronaria) on tuottanut työikäisille laadukkaita liikuntapalveluita. Jokihelmen opisto tarjoaa erilaista harrastustoimintaa kädentaidoista taiteeseen, liikuntaan ja yleissivistäviin tieto-taitoihin. Lisäksi jokaisella kylällä toimii säännöllisesti eri sisältöisiä ryhmiä.

Jokihelmen opisto järjesti monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta ja harrastustoimintaa muun muassa taito- ja taideaineissa, yhteiskunnallisissa aineissa ja liikunnassa.

Väinölänrannan suunnittelutyö on jatkunut koko suunnitelmavuosien ajan ja ryhmän puheenjohtajana on toiminut sivistysjohtaja Ari Sarpola. Kesällä 2025 Väinölänrannan tapahtumapuistossa on katettu 300 paikkainen katsomo ja näyttämö, teknisiä tiloja sekä WC-tilat. Alueelle on saatu kaksi leader-hanketta sekä leikkipuistovälineisiin Avin avustusta.

Taidenäyttelytoiminta siirtyi Bergströmin kiinteistöstä Oulaistenkadulle joulukuussa 2024.

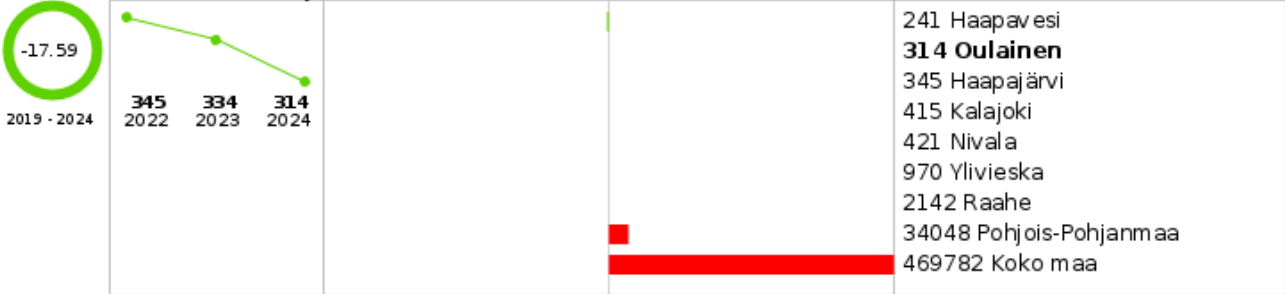
Maaliskuussa 2025 Koronagalleriaan palkattiin vakituinen kulttuurityöntekijä.

IKÄIHMISET

Hyvinvointi

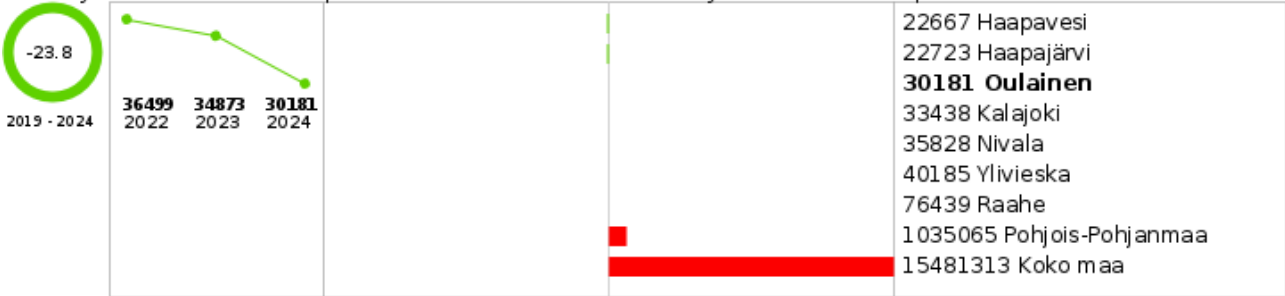
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki, 1000 euroa

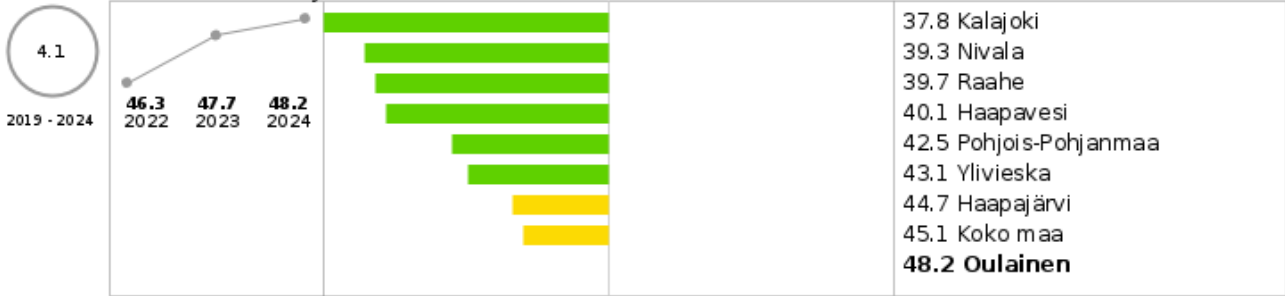
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen, 75 vuotta täyttäneiden hoitopäivät

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

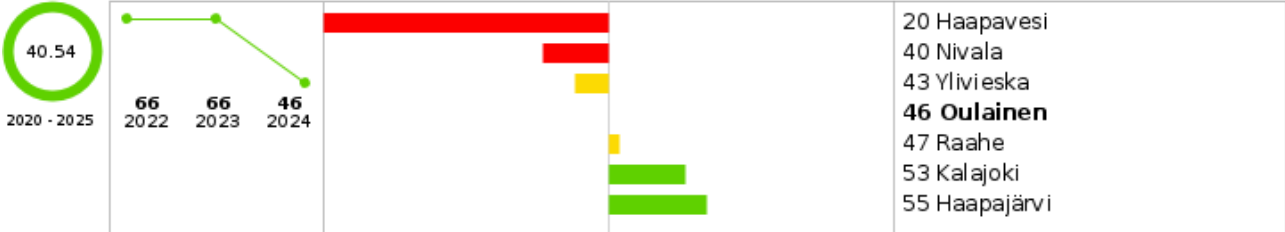

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

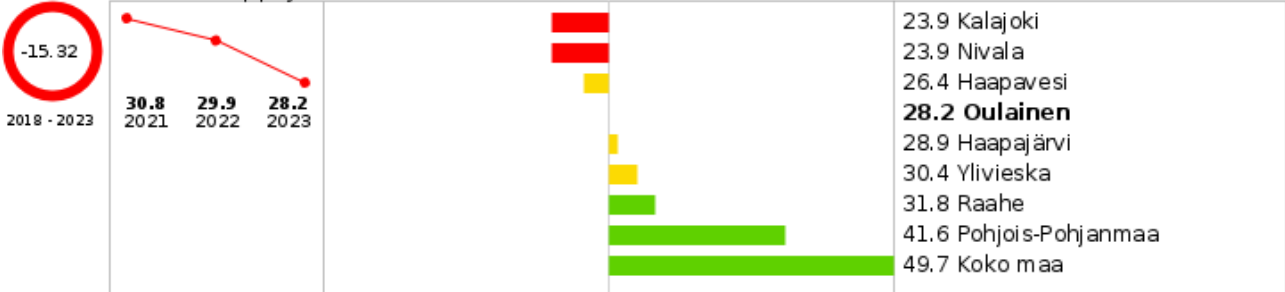

Vapaa-aika

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, iäkkäät, Enintään 500m [%]

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Oulaisissa kertomusvuosina omaishoidettavien määrä on ollut lievässä kasvussa ja määrä selvästi vertailukuntiin nähden korkein. Tehostetun palveluasumisen hoitopäivät 75 vuotta täyttäneillä ovat laskussa, oulaistelaisista 75 vuotta täyttäneistä 7,5% asuu tehostetun palveluasumisen piirissä.

Oulaisissa asuu alueellisessa ja valtakunnallisessa vertailussa iso osuus 75-vuotiaista yksin.

Ikäihmisten tulee pärjätä kotonaan entistä huonompikuntoisina ja he tarvitsevat enemmän tukea ja apua arjen sujumiseksi. Tämä ilmenee erityisesti korkeimmissa ikäryhmissä. Alhaiset tulot ja liikkumismahdollisuudet eristävät ikäihmisiä kotiin. Oulaisten kaupunki tukee kotona asumista ohjaamalla kehittämisrahastojen tuottoja ikäihmisten siivous- ja aurausseteleihin.

Oulaisissa on toteutunut useita ikäihmisten hyvinvointia tukevia hankkeita. Hyvinvointipalvelut kehittivät toimintakalenterin sekä ikäihmisille suunnatun liikuntaneuvonnan, jotka molemmat jatkuvat edelleen. Ajanjaksolla koulutettiin vertaisohjaajia, jotka ohjaavat erilaisia ikäihmisille suunnattuja liikuntaryhmiä. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot ovat laskeneet vuosien 2022-2024 välillä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti, että kaikki yli 80-vuotiaat saavat käyttää uimahallin palveluita ilmaiseksi. Lisäksi uimapassi otettiin käyttöön kaikille yli 65-vuotiaille. Uimahalli Lähteen palvelut ovat ikäihmisten aktiivisessa käytössä ja vesiliikuntaryhmät ovat suosittuja.

Lisääntynyt liikuntatarjonta näkyy kaatumistapaturmien laskuna. Moni ikääntynyt kaipaisi kulttuurikaveria, jotta voisi nauttia tapahtumista ja sosiaalisista kohtaamisista yhdessä.

Hyvinvointipalvelut ovat lisänneet saavutettavuutta viemällä palveluita myös kylille. Kirjasto on tuottanut kirjakassipalveluita sekä järjestänyt ikäihmisille digineuvontaa.

Vuoden 2023 alusta vanhusneuvoston toiminta siirtyi kaupungille ja neuvoston vetovastuussa on hyvinvointijohtaja. Vanhusneuvosto järjestää aktiivisesti erilaista toimintaa sekä antaa lausuntoja erilaisiin ikäihmisiä koskeviin asioihin. Vanhusneuvoston esityslista ja pöytäkirjat tulivat julkisiksi vuoden 2024 alusta.

Ikäihmisten hyvinvointia lisää Oulaisissa asuinpaikan turvallisuus ja lähiluonto. Pienellä paikkakunnalla sosiaaliset suhteet ovat voimavaratekijä. Yksinäisyys on ollut merkittävä haaste, ja moni toivoo enemmän sosiaalisia kontakteja. Oulaisissa avautui oulaistelaisten yhteinen olohuone Olotila vuonna 2022, toiminta sai kaupungin kulttuuripalkinnon vuonna 2023. Vapaaehtoisten pyörittämään toimintaan osallistuu kolme kertaa viikossa iso joukko ikäihmisiä.

Paikkakunnan kokoon nähden Oulaisissa on ikäihmisille sopivaa kulttuuritarjontaa ja Kaikukortti madaltaa niihin osallistumista.

Taloudelliset haasteet näkyvät myös ikäihmisten arjessa, rahat riittävät vain välttämättömiin menoihin, mikä heikentää elämänlaatua.

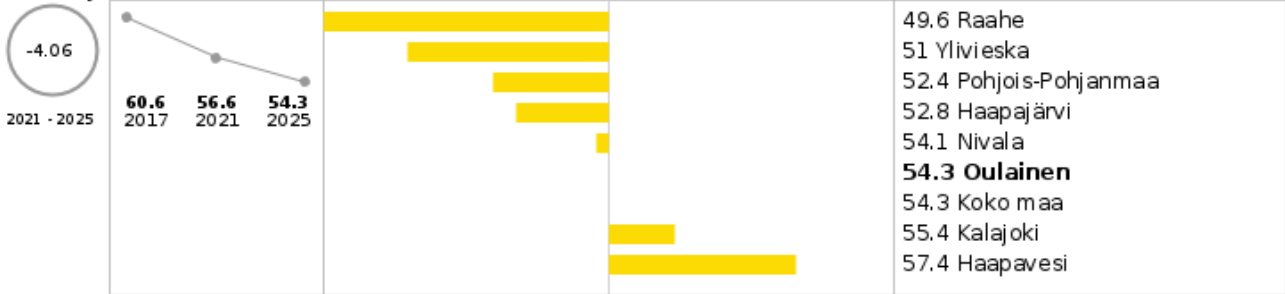
Digipalveluiden käyttö on vaikeaa erityisesti niille, jotka eivät työelämässä ole tottuneet digitaalisiin laitteisiin, tuen lisäksi tarvitaan myös kasvokkain tapahtuvaa palvelua.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

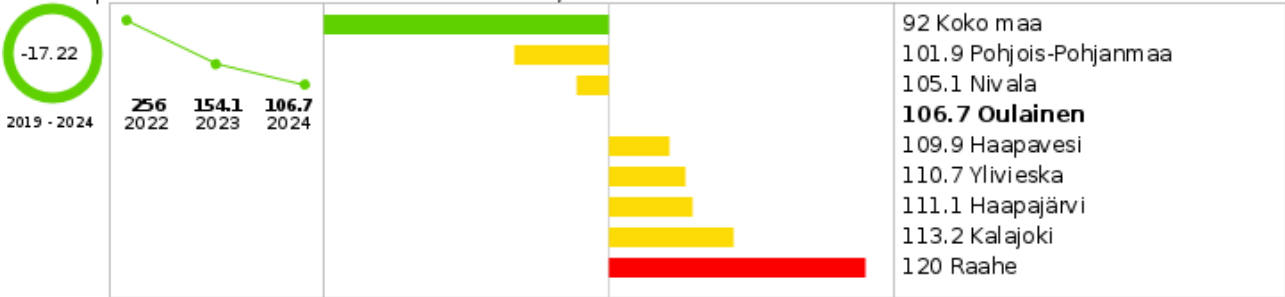
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Aänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

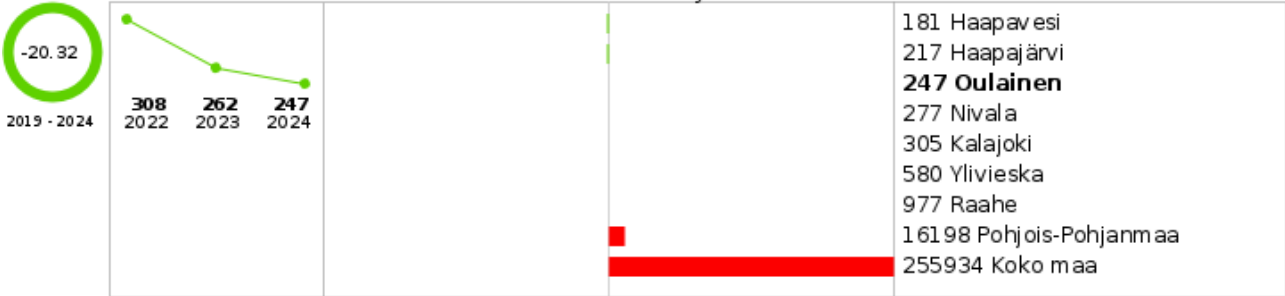

Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

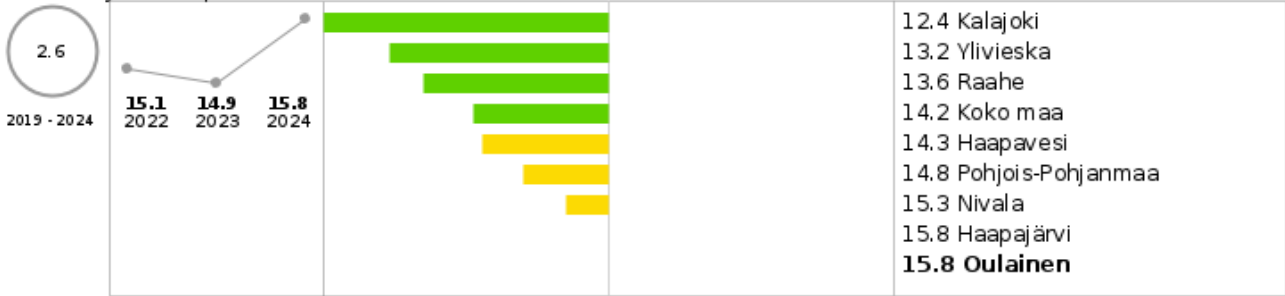

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

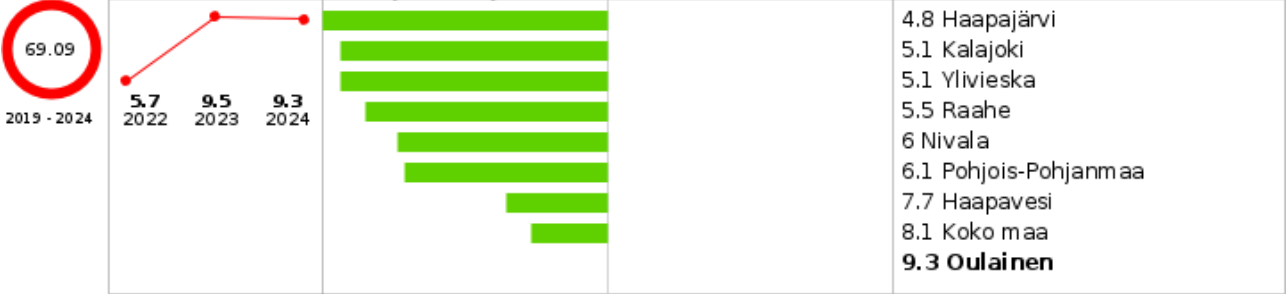

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

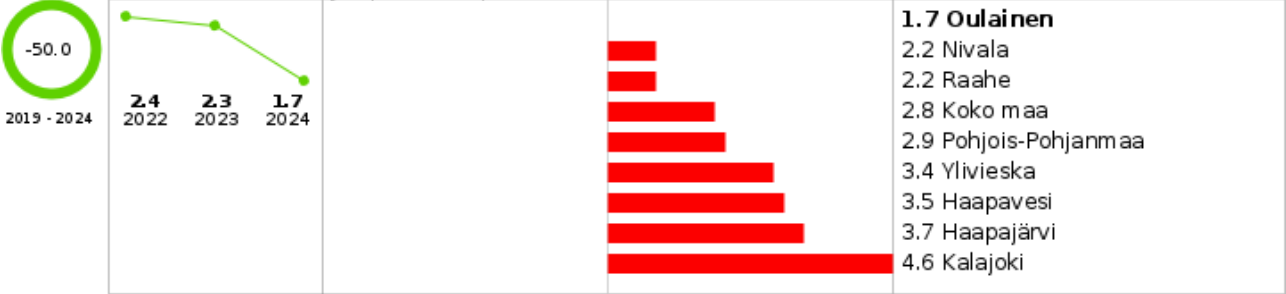
Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

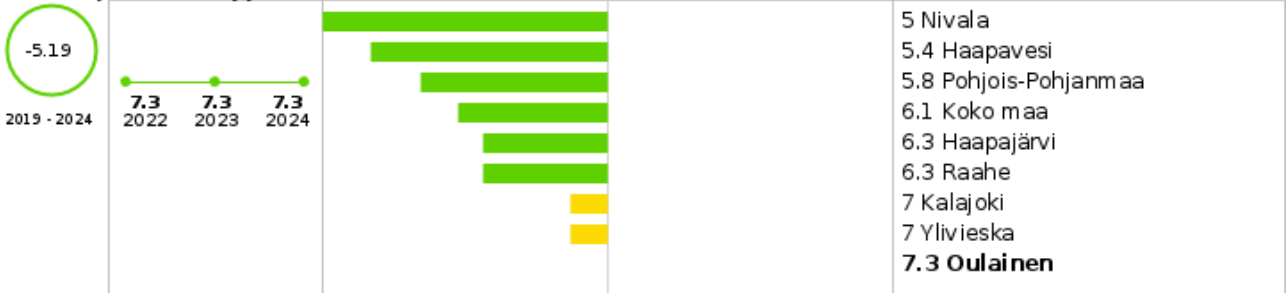
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

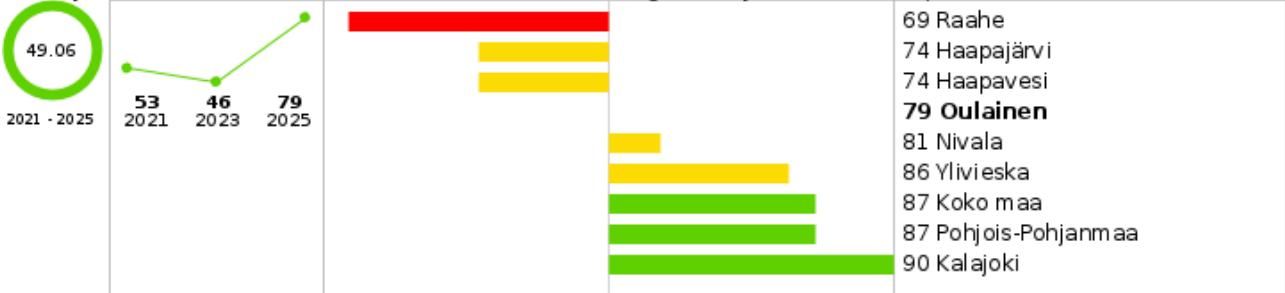
Liikennevahinkojen uhrin / 1000 asukasta

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Terveydenedistämisyys (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä

Väestön terveydentilan seuranta ja arviointi kunnan johdossa, pistemäärä

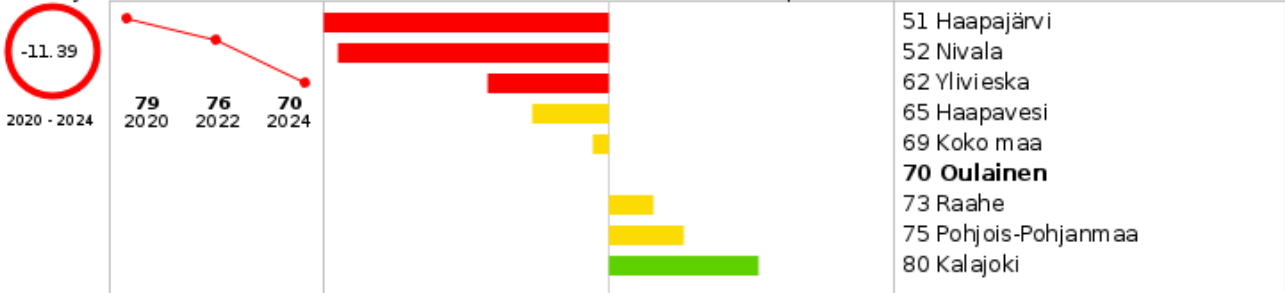

Hyvinvointi-indeksi

Vapaa-aika

Terveydenedistämisyys (TEA) liikunnan edistämisessä, pistemäärä

Kulttuurin edistäminen kunnissa □ TEA, pistemäärä

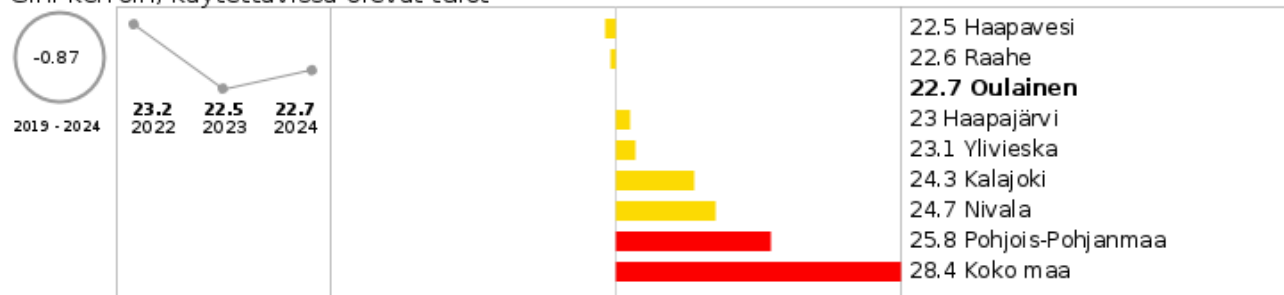

Liikuntapaikkoja kpl

Muut palvelut

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto KUNNAN PALVELUT

Oulaisissa äänestysaktiivisuus on laskenut vertailuvuosien aikana.

TEAvisari on maksuton ja avoin vertailutietojärjestelmä. Palvelu tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. TEAvisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Palvelu tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. Terveydenedistämisen (TEA) ulottuvuudet kuvaavat toimintaa eri näkökulmista. Perusajatuksena on, että toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava kaikki nämä näkökulmat.

Teaviisarissa tarkastellaan kunnan terveydenedistämistä kuntajohdon, perusopetuksen, lukion, liikunnan, ammattioppilaitoksen, perusterveydenhuollon, kulttuurin ja ikääntyvien palveluiden näkökulmasta. Teaviisaritulokset ovat vertailtavissa alueellisesti ja valtakunnallisesti. Palveluiden TEA-arviointi tehdään aina vuorollaan kahden vuoden välein.

Oulaisten Teaviisarin tuloksiin pääset tästä: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>
target="blank"><https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>>

Oulaisten TEAvisarin tuloksissa voi nähdä yleisesti lievän kasvun. Tämä kertoo satsauksista, joita Oulaisten kaupunkin on tehnyt hyvinvointityön edistämiseksi. Hyvinvointilautakuntatyön

käynnistyminen ja hyvinvoinnin edistämiseen perustetut toimet tukevat hyvinvointityön koordinoitua Oulaisissa. Hyte-kerrointaulukkoa on myös ryhdytty seuraamaan kaupungin talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

OSA II ALKANEEN VALTUUSTOKAUDEN 2026-2029 HYVINVOINTISUUNNITELMA

Hyvinvointikertomuksen yhteenvedon pohjalta laaditaan hyvinvointisuunnitelma, jossa esitetään strategiset tavoitteet hyvinvoinnin parantamiseksi. Tavoitteet käsitellään ja hyväksytään kunnanvaltuustossa. Hyvinvointisuunnitelma onkin yksi keskeisin kaupunkistrategian toteuttamisohjelma.

Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään selkeästi tavoitteet, toimenpiteet, menetelmät, vastuutahot ja seurannan prosessi- ja lopputulosmittarit.

Hyvinvoinnin edistämisen laaja-alaista tehtävää toteutetaan poikkihallinnollisella yhteistyöllä.

Kaupungin tulee suunnitella hyvinvoinnin edistämisen rakenne ja toiminta siten, että ne mahdollisimman hyvin tukisivat asukkaidensa hyvinvointia. Kaikki kaupungin toimialat luovat yhteistyössä asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Asukkaiden hyvinvointi on yhteydessä varhaiskasvatukseen, koulutukseen, työllisyys, liikunta-, nuoriso-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin, viher- ja virkistysalueisiin sekä moniin muihin kaupungin hoitamiin tehtäviin. Lisäksi hyvinvointisuunnitelman toteuttamista tehdään yhdessä seurakunnan, järjestöjen, yritysten ja hyvinvointialueen kanssa.

Kunnissa tehdään lukuisia muitakin suunnitelmia ja ohjelmia, jotka vaikuttavat kuntalaisten hyvinvointiin. Näitä suunnitelmia ja ohjelmia kannattaa mahdollisimman paljon liittää osaksi hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa päällekkäisen työn vähentämiseksi.

2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Valtuuston hyväksymä lakisääteinen kuntastrategia on merkittävin ohjausväline kunnan johtamisessa. Kaupunkistrategiassa valtuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunkistrategia tarkistaa kerran valtuuston toimikauden aikana. Kaupungin kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen pohjautuvat kaupunkistrategiaan. Strategiassa on linjaukset siitä, mitä pidetään kaikkein tärkeimpinä asioina, joihin halutaan erityisesti valtuuskauden aikana panostaa. Kaupunkistrategia suuntaa kaupungin toimintaa, kehittämistyötä, johtamista ja päätöksentekoa kohti tavoitteita muuttuvassa toimintaympäristössä. Valtuusto päättää kuntastrategiassa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan taloudelliset realiteetit, ja sen tulisi ohjata kunnan taloussuunnittelua. Jotta hyvinvointi saataisiin osaksi kuntien taloussuunnittelua ja seurantaa, kuntastrategiaa ja hyvinvointikertomusta on tärkeä tehdä yhtäaikaaisesti tai ainakin yhteensopivina toisiaan täydentävinä asiakirjoina.

Oulaisissa päivitetään kuntastrategiaa samaan aikaan hyvinvointisuunnitelman kanssa.

Luonnosvaiheessa olevan strategian arvoiksi ovat nousemassa **Positiivisuus** (tahdomme uudistua ja rakennamme rohkeasti vetovoimaista kaupunkia asukkaille ja yrityksille, suhtaudumme asioihin ja tulevaisuuteen positiivisesti ja Oulaisten henki on ratkaisuhakuinen), **Vastuullisuus** (kannamme vastuun hyvästä ihmisten ja yritysten toimintaympäristöstä, meille on tärkeää turvallisuus, kestävä

kehitys ja hyvinvoiva henkilöstö sekä hoidamme vastuullisesti kaupungin taloutta) sekä **Luottamus** (kaupungin luotettava ja laadukas toiminta toteutuu yhteistyössä kaikkien kanssa, arjen tekemisessä korostuvat yhteistyö ja osallisuus ja viestintämme on avointa ja aktiivista).

Strategian toteutumista seurataan vuosittain liikennevalovärein ja sanallisin arvioin.

3 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Oulaisten kaupunginvaltuusto ja eri lautakunnat ovat hyväksyneet useita kuntalaisten hyvinvointia tukevia ohjelmia.

Tästä linkistä pääsee tutustumaan eri ohjelmiin: <https://www.oulainen.fi/strategia-saannot-ja-suunnitelmat>

Tätä hyvinvointisuunnitelmaa tukevia voimassa olevia ohjelmia ovat Kulttuurikasvatussuunnitelma, Oppilashuollon suunnitelma, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Ikäihmisten liikkumista edistävä ohjelma ja Kotoutumisohjelma.

Tämän hyvinvointisuunnitelman aikana päivitettäviä ja hyvinvointisuunnitelmaa tukevia ohjelmia ovat Liikkumisen edistämissuunnitelma, Soveltavan liikunnan suunnitelma (sisältyy liikkumisen edistämissuunnitelmaan), Kiinteistöstrategia, Maankäytönohjelma, Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma/Viisaan liikkumisen suunnitelma ja Osallisuusohjelma.

Oulaisten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029

Oulaisten kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2025-2029 ehdotetaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä, jotka tulee ottaa huomioon vuosittain talousarviota laadittaessa.

Hyvinvointi on olennaisella tavalla kytköksissä elinvoimaan. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat myös elinvoimaisen kunnan edellytys. Kuntalaisten toimivat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet lisäävät hyvinvointia.

Kuntalaiset huolehtivat omasta ja lähiyhteisönsä hyvinvoinnista ja terveydestä voimavarojensa puitteissa niin pitkään kuin mahdollista. Kunnan asukkaat ovat itse edistämässä hyvinvointia yhteisöissään.

Kunta edistää omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia. Kunta tarjoaa mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä. Kunnat huolehtivat puhtaasta ja terveellisestä asuinympäristöstä sekä monipuolisista harrastusmahdollisuuksista.

Kunnan hyvinvointityön ja -tekojen kirkastaminen on tarpeen. Poikkihallinnollisen ja monialaisen yhteistyön lujittaminen, eri ammattiryhmien osaamisen vahvistaminen sekä hyvinvointia edistävän ympäristön luominen ovat seuraavina vuosina työn alla. Kunta koordinoi myös tulevaisuudessa toimia kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi alueellaan. Jatkossa kunta toimii mahdollistajana ja koordinoijana myös muiden toimijoiden hyvinvointitoiminnalle.

Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan seuraavan neljän vuoden aikana laadukasta varhaiskasvatusta ja koulutusta sekä perhepalveluiden kehittämistä tukemalla, Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa kehittämällä, lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta, liikkumista ja lukemista edistämällä sekä koulunuorisotyöhön panostamalla. Uusi yläkoulun yhteyteen rakennettava monitoimitalo ja nuorisotila parantavat toimintaympäristöjä, jotka osaltaan lisäävät lasten ja nuorten hyvinvointia. Syksyn 2025 kouluterveyskyselystä nousseisiin haasteisiin vastataan ehkäisevää päihdetyötä kehittämällä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lasten ja nuorten lukemiskulttuuria tuetaan ja kehitetään yhdessä kirjaston ja koulujen kanssa. Ruutuajan vähentämistä, terveellisiä ruokailutottumuksia sekä oikea-aikaista hampaiden pesua parannetaan aktiivisella lasten ja nuorten perheiden tiedottamisella ja oikeilla toimenpiteillä. Osallisuutta tuetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Työikäisten osalta tuetaan kaupungin strategiaan kirjattuja tavoitteita esimerkiksi työllisyyden, osallisuuden, fyysisen toimintakyvyn, toimintaympäristöjen ja tapahtumien osalta. Kaupunki tukee työikäisten hyvinvointia jakamalla järjestöavustuksia, sopimalla kumppanuussopimuksia sekä tarjoamalla edullisia tiloja liikkumiseen ja kulttuuritoimintaan. Osallistamista parannetaan kuulemalla kuntalaisia päätöksenteossa. Kaupungin hyvinvointipalvelut hakevat useita hankkeita eri ikäisten hyvinvoinnin tukemiseen. Elinikäistä oppimista tukevat paikkakunnalla toimivat kansalaisopisto ja musiikkiopisto. Kaupungin eri toimialat yhdessä järjestöjen kanssa tukevat paikkakunnan positiivisempaa ilmettä laajasti.

Ikäihmisten hyvinvointia lisää asuinpaikan turvallisuus ja lähiluonto. Pienellä paikkakunnalla sosiaaliset suhteet ovat voimavaratekijä. Paikkakunnan kokoon nähden Oulaisissa on ikäihmisille sopivaa liikunta- ja kulttuuritarjontaa ja Kaikukortti madaltaa niihin osallistumista. Lisääntynyt liikuntatarjonta näkyy esimerkiksi kaatumistapaturmien laskuna.

Ikäihmisten tulee pärjätä kotonaan entistä huonompikuntoisina ja he tarvitsevat enemmän tukea ja apua arjen sujumiseksi. Talvikunnossapidon taso ei vastaa huonosti liikkuvien tarpeita, mikä vaikeuttaa liikkumista ja asiointia. Moni ikääntynyt kaipaisi kulttuurikaveria, jotta voisi nauttia tapahtumista ja sosiaalisista kohtaamisista yhdessä. Taloudelliset resurssit riittävät vain välttämättömiin menoihin, mikä heikentää elämänlaatua. Yksinäisyys on merkittävä haaste, ja moni toivoisi enemmän sosiaalisia kontakteja. Tämä ilmenee erityisesti korkeimmissa ikäryhmissä.

Alhaiset tulot ja liikkumismahdollisuudet eristävät ikäihmisiä kotiin. Digipalveluiden käyttö on vaikeaa erityisesti niille, jotka eivät työelämässä ole tottuneet digitaalisiin laitteisiin, tuen lisäksi tarvitaan myös kasvokkain tapahtuvaa palvelua.

Suunnitelmataulukko on kirjattu mittari-osioon erikseen hyvinvointikertoomen liittyviä mittareita. Ne on kuvattu merkinnällä HK.

Lapset ja lapsiperheet:

Oulaisten kaupunki hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029

Lapset ja lapsiperheet

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2025 - 2029	Mittari	Tavoitetila 2029	Vastuuyksikkö
Laadukkaat ja toimivat varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja hyvinvoinnin palvelut	1) Kouluympäristön terveellisyys 2) Oppilaiden läsnäolo 3) Yksityinen palveluntarjoaja 4) Turvallista kasvua tukevat hyvinvointipalvelut	1) HK: Varhaiskasvatuksen sekä kouluympäristön terveellisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein 2) HK: Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa 3) Yksityisen palveluntarjoajan päiväkotipaikkojen lukumäärä 4) Kouluterveyskyselyn mittarit	Kouluympäristön terveellisyys ja kouluyhteisön hyvinvointi on tarkastettu kolmen vuoden välein Oppilaiden poissolot ovat vähentyneet Yksityisiä päiväkotipaikkoja saatu Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet	Sivistyspalvelut
Rahan riittävyys arkeen ja peruselämään	1) Maksuttoman tai edullisen toiminnan varmistaminen kaikille yhdenvertaisesti ja saavutettavasti 2) Maksuttomien tai edullisten toimintaympäristöjen mahdollistaminen 3) Järjestöjen toiminnan monipuolinen mahdollistaminen	1) HSM-kerhojen kävijämäärät ja kerhojen määrät 1) Kirjaston kävijät 2) Liikennepuiston kävijät 2) Väinölännännen alueen kehittäminen 3) Järjestöavustuksien määrä 3) Järjestöjen kanssa yhdessä järjestetyt tapahtumat 3) Järjestöjen toimintaan osallistuvien määrä <i>HK: Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille</i>	Oulaisissa on tarjolla maksutonta tai edullista sekä monipuolista toimintaa kaikille lapsille ja lapsiperheille saavutettavasti ja yhdenvertaisesti	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, tekniset palvelut, järjestöt

Kokonaisvaltaisten perhepalveluiden kehittäminen	1) Perhekeskustoiminnan käynnistäminen ja toiminnan juurruttaminen eri palveluihin yhdessä Pohteen ja eri toimijoiden kanssa 2) Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen	1) Perhekeskustoiminta on käynnissä 2) Vanhemmuuden tukemiseen järjestettyjen koulutusten ja osallistuneiden lukumäärät	Perhekeskustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti Vanhemmuuden tukemiseen on koulutusta ja osallistujia	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, Pohde, seurakunta ja järjestöt
Lasten henkisen ja fyysisen toimintakyvyn tukeminen	1) Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden lisääminen 2) Ruokakasvatuksen lisääminen kouluissa, päiväkodeissa ja kotona 3) Hankerahoitus mahdollistaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen 4) Järjestöjen aktiivisen toiminnan tukeminen	1) Arvio siitä, miten henkistä ja fyysistä toimintakysyä on tuettu eri palvelualoilla 1) MOVE!-testien ja kouluterveyskyselyn tulokset 2) Päiväkodeissa ja kouluissa noudatetaan ravitsemussuosituksia 2) Kouluterveyskyselyn tulokset liittyen säännölliseen ruokailuun 3) Hankkeiden määrä ja hankkeille suunnatut avustuspäärahat 4) Uudet kaupungin ja järjestöjen yhteistyömuodot <i>HK: Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit</i> <i>HK: Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä</i> <i>HK: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa</i> <i>HK: Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista</i>	Lasten fyysinen ja henkinen toimintakyky on parantunut aktiivisen yhteistyön myötä Ravitsemustietous on lisääntynyt ja koululaisten ruokailutottumukset ovat parantuneet Oulaisten kaupunki on hakenut aktiivisesti hankkeita ja kehittää toimintaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi	Hyvinvointipalvelut, tekniset palvelut, sivistyspalvelut, järjestöt

Nuoret ja nuoret aikuiset:

Oulaisten kaupunki hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029

Nuoret ja nuoret aikuiset

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2025-2029	Mittari	Tavoitetila 2029	Vastuuüksikkö
Osallisuuden lisääminen	1) Nuorten vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen 2) Nuorten kansainvälisyystoiminnan kehittäminen 3) Nuorille suunnattu viestintä vastaa heidän toiveitaan ja tarpeitaan	1) Arvio vaikuttamistoimielinten toiminnasta 2) Kansainvälisyystoimintaan osallistuneiden nuorten määrä 3) Nuorisovaltuusto arvioi nuorille suunnattua viestintää	Kaikki toimialat ovat osallistuneet osallisuuden vahvistamiseen Oulaisissa toteutetaan kaupungin ja järjestöjen toimesta nuorten kansainvälisyystoimintaa Nuorille suunnattu viestintä on helposti saavutettavaa ja yhdenvertaista	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, tekniset palvelut, hallintopalvelut, järjestöt
Nuorten koulutuksen ja työllisyyden edistäminen	1) Laadukkaisiin ja toimiviin nuorten koulutus- ja työllisyyspalveluihin resursointi (Jelppiverkko ja työllisyyskeskus) 2) Kesätyötoiminnan kehittäminen	1) Jelppiverkon ja nuorten työllisyyspalveluihin varatut talousmäärärahat ja niiden kehitys 2) Kaupungin kesätyöntekijöiden määrä <i>HK Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä</i>	Oulaisten kaupunki panostaa nuorten työllisyyden edistämiseen varaamalla riittävät resurssit ja mahdollistaa kesätyön vähintään kerran kaikille alle 17-vuotiaille	Hyvinvointipalvelut, työllisyyspalvelut, sivistyspalvelut
Nuorten ja nuorten aikuisten henkisen ja fyysisen toimintakyvyn tukeminen	1) Ennaltaehkäisevän päihdetyön kehittäminen 2) Hyvinvointia tukevien toimintaympäristöjen kehittäminen 3) Hankerahoitus mahdollistaa nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin edistämisen	1) Arvio tehdyn EHKÄPÄ-työn toteutuksesta ja vaikuttavuudesta 2) Uusien toimintaympäristöjen lukumäärä 3) Toteutuneiden hankkeiden määrä ja saatu avustusmäärä	Nuorten fyysinen toimintakyky on parantunut Uusi monitoimihalli ja nuorisotila on rakennettu	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, Pohde

Työikäiset:

Oulaisten kaupunki hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029

Työikäiset

Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2025-2029	Mittari	Tavoitetila 2029	Vastuuyksikkö
Työkyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen	1) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen tapahtumilla sekä monialaisia kohtaamispaikkoja kehittämällä 2) Arjen liikkumisen tukeminen 3) Osaamisen lisääminen	1) Monitoimihallin käyttöaste ja Väinölänrannan tapahtumapuiston tapahtumien määrä 1) Työikäisille suunnattujen tapahtumien määrä 2) Viisaan liikkumisen suunnitelman valmistuminen 3) Kansalaisopiston työikäisten osallistujamäärä <i>HK</i> <i>Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä</i> <i>HK: Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä</i> <i>HK: Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä</i> <i>HK: Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä</i> <i>HK: Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja</i>	Kaksi uutta liikkumisreittiä valmistunut Paikkakunnalla on mahdollisuus osallistua työkykyä tukeviin tapahtumiin Paikkakunnan työikäisille on tarjolla useita eri mahdollisuuksia uusien tietojen ja taitojen oppimiseen	Hyvinvointipalvelut, tekniset palvelut, sivistyspalvelut, Jokihelmen opisto ja Jokilaaksojen musiikkiopisto

		HK: Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen		
--	--	--	--	--

Ikäihmiset:

Oulaisten kaupunki hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029				
Ikäihmiset				
Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2025-2029	Mittari	Tavoitetila 2029	Vastuuyksikkö
Toimeentulon ja arjen tukeminen	1) Kohdennetaan avustus- ja testamenttirahastojen varoja ikääntyneisiin 2) Mahdollistetaan kaupungin eri tilojen käyttö edullisesti 3) Mahdollistetaan erilaisia asumisen mahdollisuuksia ikäihmisille 4) Vahvistetaan kotiin tuotavia palveluita sekä joukkoliikennettä 5) Lisätään levähdyspaikkoja kaupungin keskustassa ja puistoissa	1) Saajien määrä/summa 2) Käyttäjätilastot 3) Sotkanet 4) Palveluiden määrän muutos 5) Levähdyspaikkojen määrä	Oulaisten kaupunki tuottaa eri palveluita ikäihmisiä kuullen ja huomioiden	Hyvinvointipalvelut, tekniset palvelut, Pohde
Toimintakyvyn tukeminen	1) Kotonapärjäämisen tukeminen 2) Kaatumisen ehkäisy 3) Matalan kynnyksen ja saavutettavat liikuntapalvelut (esim. luontokohteiden esteettömät reitit)	1) Sotkanetin tilastot 2) HK: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65-vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön 3)	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot ovat vähentyneet	Hyvinvointipalvelut, tekniset palvelut

		Liikuntaryhmien ja niihin osallistuneiden määrät, vertaisohjaajien määrä <i>HK: Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja</i>		
Yhteisöllisyyden vahvistaminen	1) Yksinäisyyden tunteen vähentäminen 2) Yhteistyö kylien kanssa	1) Minun arkeni ja elämäni -kysely 2) Kylien kanssa toteutettujen tapahtumien ja hankkeiden määrä	Ikäihmisten koettu yksinäisyys on vähentynyt Kylätalkkaritoiminta on käynnistynyt	Hyvinvointipalvelut, järjestöt

Kaikki ikäryhmät / yhteiset

Oulaisten kaupunki hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029				
Kaikki ikäryhmät / yhteiset				
Strateginen tavoite	Strateginen toimenpide vuosille 2025-2029	Mittari	Tavoitetila 2029	Vastuuyksikkö
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen lisäämällä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä	1) Hyvinvointialueen sekä työllisyysalueen kanssa tehtävä toimiva yhteistyö kaikissa kaupungin toiminnoissa 2) Alueelliset uudet hyvinvointia tukevat yhteishankkeet	1) Hyte-kerroin 1) Kouluterveyskyselyn tulokset 2) Yhteishankkeiden määrä <i>HK: Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista</i> <i>HK: Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin</i>	Hytekertoimen tulokset ovat parantuneet ja valtionosuuden määrä on lisääntynyt Kouluterveyskyselyn tuloksissa on nähtävissä positiivisia muutoksia	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, tekniset palvelut, Pohde

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	1) Osallisuustyöryhmän perustaminen 2) Järjestöjen toiminnan mahdollistaminen 3) Hytekerrointa tukevien osallisuusryhmien kokoaminen säännöllisesti 4) Minun arkeni ja elämäni sekä Zekki Pro-kyselyihin osallistuminen kuntana	1) Osallisuustyöryhmän kokousten määrä 2) Jaettujen järjestöavustusten määrä 3) Eri ryhmien kokoontumisten määrä 4) Kyselyiden vastaukset <i>HK: Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja</i>	Kuntalaisten hyvinvointi ja positiivinen ajattelu omasta paikkakunnasta on lisääntynyt Järjestöjen toimintaedellytykset ovat parantuneet	Hyvinvointipalvelut, sivistyspalvelut, tekniset palvelut, järjestöt
---	--	--	---	---

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Laaja hyvinvointikertomus on käsitelty

Hyvinvointilautakunnassa 3.11.2025

Kaupunginhallituksessa 1.12.2025

Kaupunginvaltuustossa 10.12.2025

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua: 10.12.2025